BONDIA® ARUBA

E

Permiso pa esun cu tin...
Y pa esun ilegal tambe ...?

Diasabra 31 di Augustus 2024 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Minister Arends a firma MB nobo pa ehecucion di maneho pa traspaso di permiso di taxi

Pagina 3

- **A inaugura planta di 20 MW di energia temporal na WEB** Pagina 2
- **Arubiano Nigel Maduro lo representa Aruba na COP29** Pagina 6
- **Partidonan di coalicion Hulandes a yega na acuerdo pa presupuesto di siguiente aña** Pagina 9

Celebrando Dia di Prensa den era di desinformacion y "fake news"

Pagina 4

Piscadonan ta perde nan bida riba lama

Pagina 17

68 persona ta perde nacionalidad Hulandes pa motibo di mas scrutinio na Corsou

Pagina 8

Parlamentario Lopez ta manda pregunta pa minister di Finanzas tocante pagonan di dwangsom di gobierno

Diaranson ultimo, parlamentario y lider di fraccion MAS, Marisol Lopez a dirigi varios pregunta na minister di Finanzas, Xioamra Maduro, basa riba informacion y expresionnan di prome minister Evelyn Wever-Croes tocante e tema di 'dwangsom' cu gobierno mester paga ora cu no ta cumpli cu ordo di hues.

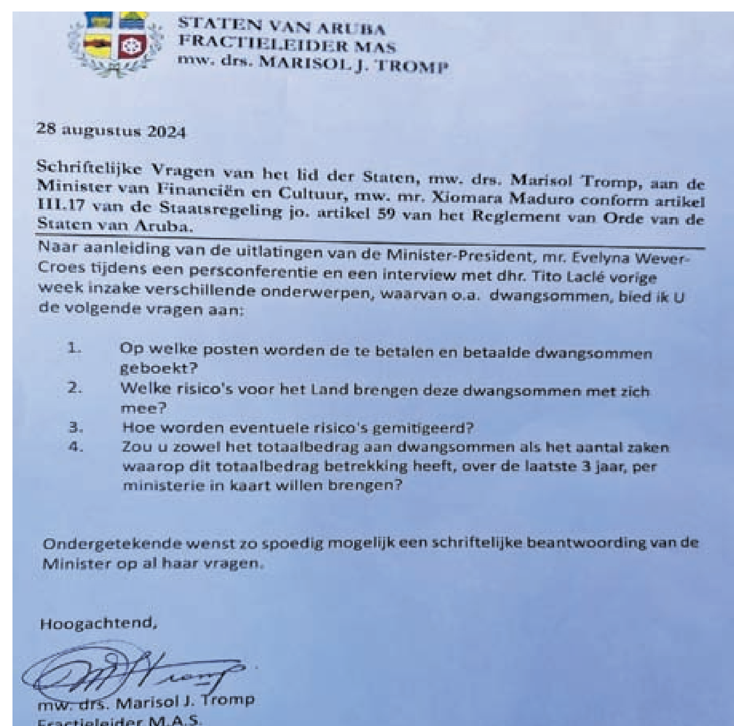
Conforme articulo III.17 di Constitucion di Aruba y conforme articulo 59 di e Reglamento di Ordo di Parlamento di Aruba, parlamentario Tromp a manda un total di cuater pregunta por escrito pa minister Maduro.

E documento ta indica cu a base di e declaracionnan di prome minister Evelyn Wever-Croes durante un conferencia di prensa y un entrevista cu un noticiero local siman pasa den cual a toca diferente tema, incluyendo e pago di dwangsom, parlamentario Tromp a manda e siguiente preguntanan pa minister Maduro.

Riba cual postnan den e administracion di Pais ta registra e dwangsomnan, ki riesgo e dwangsomnan aki ta trece pa pais Aruba, con por suavisa e posibel riesgonan aki y por ultimo el a puntra e minister si e por duna informacion detaya di e suma total y cantidad di dwangsomnan pa cada ministerio den e ultimo tres aña.

Durante un conferencia di prensa siman pasa prome minister a splica, contestando pregunta tocante e topico di dwangsom, cu ta importante pa tur peticion cu ta dirigi na gobierno haya un respuesta dentro di e tempo estableci. El a remarca cu e periodonan aki ta critico pa asina evita cu gobierno mester paga dwangsom.

El a subraya cu departamentonan di gobierno ta trahando pa introduci un procedemento pa evita cu problemanan cu tin di haber cu pago di dwangsom ta bolbe ripiti.

STATEN VAN ARUBA
FRACTIELEIDER MAS
mw. drs. MARISOL J. TROMP

28 augustus 2024

Schriftelijke Vragen van het lid der Staten, mw. drs. Marisol Tromp, aan de Minister van Financiën en Cultuur, mw. mr. Xiomara Maduro conform artikel III.17 van de Staatsregeling jo. artikel 59 van het Reglement van Orde van de Staten van Aruba.

Naar aanleiding van de uitlatingen van de Minister-President, mr. Evelyna Wever-Croes tijdens een persconferentie en een interview met dhr. Tito Laclé vorige week inzake verschillende onderwerpen, waarvan o.a. dwangsommen, bied ik U de volgende vragen aan:

1. Op welke posten worden de te betalen en betaalde dwangsommen geboekt?
2. Welke risico's voor het Land brengen deze dwangsommen met zich mee?
3. Hoe worden eventuele risico's gemitigeerd?
4. Zou u zowel het totaalbedrag aan dwangsommen als het aantal zaken waarop dit totaalbedrag betrekking heeft, over de laatste 3 jaar, per ministerie in kaart willen brengen?

Ondergetekende wenst zo spoedig mogelijk een schriftelijke beantwoording van de Minister op al haar vragen.

Hoogachtend,

mw. drs. Marisol J. Tromp
Fractieleider M.A.S.

A inaugura planta di 20 MW di energia temporal na WEB

Despues cu WEB Aruba y e compania Hulandes Bredenoord na mei ultimo a firma pa un planta temporal di 20 MegaWatt di energia, ayera 30 di augustus a yega e momento di su entrega final, e planta temporal aki lo sirbi pa por cumpli cu aumento di demanda di coriente.

WEB y Bredenoord, durante un ceremonia cu a tuma luga ayera mainta a firma e 'Final Taking Over Certificate' y a pone e planta nobo den operacion.

For di mei 2023 a conoce un aumento enorme den e demanda di energia y consecuentemente intensificando e uzo WEB su motornan RECIP. E planta 'mobile' nobo lo sirbi pa por cumpli cu aumento creciente di demanda pa coriente, pero tambe como back up na momento cu motornan RECIP mester haya nan mantencion obligatorio, of ora e suministro di energia di biento of solo cay diripiente.

Durante e ceremonia, e director di WEB Aruba Alfredo Koolman, chief commercial officer di Bredenoord, Toon Bruining, minister di Labor, Energia y Integracion,Glenbert Croes y CEO di WEB Aruba a elogia tur empleado y contratista envolvi pa a logra ehecuta e proyecto y construi e planta 'mobile' den un tempo record di 40 dia for di dia cu a firma.

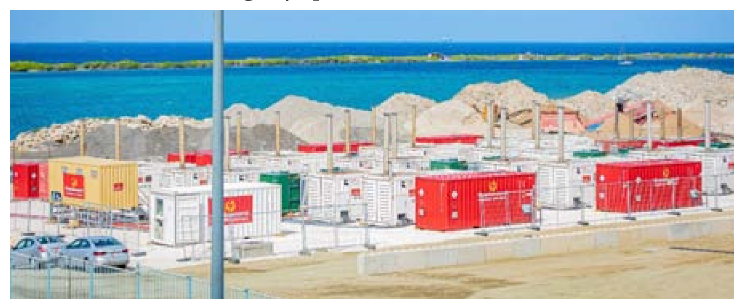
Koolman a elabora riba e aumento enorme den demanda pa coriente no na Aruba so, pero mundialmente. E bista riba desaroyonan anticipa e proximo añanan ta premira un aumento enorme den e demanda pa energia debi na crecemento den economia, volumen di turismo y cambio climatico. Pa september/october Aruba lo alcansa un demanda peak di 165 pa 170 MW.

Como cu recientemente no a agrega energia renovable na e mix di energia, e motornan na WEB a bin ta haci overtime, creando e reto cu mientras tin mester di produccion, tambe mester saca unidadnan pa e mantencion obligatorio aumentando e carga y presion enormemente riba e personal.

E retonan aki ta exigi accionnan rapido basa riba informacion sano y un team di proyecto enfoca y dedica pa por anticipa y garantisa comunidad di Aruba cu suficiente energia.

Como compania experto di nacion riba energia for di cuminsamento di e aña aki y en bista di e aumento enorme continuo den demanda di energia, WEB a formula su plannan solido riba termino cortico, mediano y largo. Di e forma aki WEB ta keda cumpli cu e demanda creciente di e isla na un manera sostenibel, confiabel, safe y pagabel.

E planta di 20 MW di energia temporal ta forma parti di WEB su plannan di termino cortico. Riba termino mediano, WEB lo instala baterianan pa por almacena energia, pero tambe lo expande planta existente RECIP 3 cu dos motor adicional. Riba termino largo, Aruba como nacion realmente lo tin cu materialisa e expansion renovable di manera urgente, manera nan a informa.

Minister Arends a firma MB nobo pa ehecucion di maneho pa traspaso di permiso di taxi

Diahuebs ultimo minister di Transporte, Integridad, Naturalesa y Asuntonan di Adulto Mayor, Ursell Arends, a firma un Decreto Ministerial (MB) nobo cual ta inclui decisionnan adicional como tambe aclaracion riba loke ta e MB inicial di 31 di juli cu ta contene e cambionan pa loke ta traspaso di permiso di taxi.

Den e MB nobo aki, segun minister Arends a indica, ta dialuna mainta a entrega e concepto di e MB nobo na e representantenan di e taxistanan y diahuebs mainta abogado di un grupo di taxista a indica cu no tin remarca. Esaki ta nifica cu e MB nobo aki lo drenta na vigor dia 1 di september manera a keda stipula.

E MB nobo cu e mandatario a firma ta contene clarificacion tocante full e proceso con ta bay atende cu peticionnan di traspaso di permiso di taxi, e comision independiente cu lo institui, e sistema di "first in, first out" y hulpchauffeurs.

E MB nobo, cual ta disponibel riba publico.aw, ta indica cu den practica a keda evidente cu e posibilidad di traspaso di permisonan ta algo hopi sensitivo pa abuso. E hallazgonan ta varia for di señal di practicanan fraudulento, incluyendo cambio di adres falso, te na contractnan di benta pa permisonan, abusando di articulo 15 di e Ordenansa Nacional pa Transporte di Persona.

Dia 26 di september 2022 minister Arends a retira e politica di e minister anterior y a establece un politica mas estricto pa e aplicacion di articulo 15 di e Ordenansa Nacional pa Transporte di Persona. Den esaki, entre otro, a describi un aplicacion mas estricto di e termino 'miembro di e famia'.

Aunke e politica mas estricto aki a demostra cu por tin solicitud fraudulento, den reglamentacion e riesgo pa integridad y vulnerabilidad pa fraude no mester ocasiona un exclusion 100% pa aplicacion, pero por sirbi como consideracion pa ahusta politica.

E punto di scarsedad y oportunidad igual ta un punto cardinal do gobierno. E MB nobo ta señala cu a keda evidente tambe cu e aplicacion di articulo 15 di e Ordenansa Nacional pa Transporte di Persona ta resulta den un sistema de facto cera, unda titularnan di permiso di taxi ta esunnan cu ta determina ken por opta pa un permiso, via traspaso.

Minister Arends a remarca na varios ocasion cu esaki no ta husto pa e principio cu cada ciudadano mester tin un oportunidad igual pa opta pa un permiso pa transporte di persona. Un papel importante na esaki ta e limite cu ta fiha tocante e cantidad maximo di permiso cu por keda otorga.

Pa loke ta permiso di taxi, e MB ta splica cu e cantidad maximo di permiso cu por otorga ta 465, di cual casi tur e permiso a keda otorga caba. Esaki ta indica cu tin un situacion di permiso escaso. Como regla general, un aplicante nobo cu ta cumpli cu tur rekisito mester warda te ora un permiso bira liber. Sinembargo, e aplicacion di articulo 15 di e Ordenansa Nacional pa Transporte di Persona a provoca un situacion unda permisonan ta circula den e mesun famianan of grupo.

De facto, titularnan di permiso ta esunnan cu ta determina ken lo ricibi nan permiso despues di nan pa nan propio explotacion. E practica continuo di esaki a crea 'numbernan di taxi di famia' y traspasonan mientras cu e aplicantenan nobo, incluyendo hulpchauffeurs, cu ta cumpli cu tur rekisito, mester warda hopi aña sin haya otorga un permiso. E traspaso di permisonan ta resulta den oportunidadnan desigual pa ciudadano pa por opta pa un permiso.

E MB ta remarca cu chauffeurnan cu ta maneha un vehiculo di taxi of autobus riba base di articulo 11 di e Ordenansa Nacional pa Transporte di Persona ta ser considera hulpchauffeurs. Actualmente, tin alrededor di 200 hulpchauffeurs, di cual 5 pa 6 ta hulpchauffeurs di autobus y aproximadamente 195 ta hulpchauffeurs di taxi.

Hulpchauffeurs ta depende den gran parti di e titularnan di permiso. Hulpchauffeurs di taxi ta paga titularnan di permiso di taxi cantidadnan di hasta 125 dollar pa dia pa por funciona como hulpchauffeur. E practica aki en realidad ta huurmento di permisonan di taxi.

E sistema cera ta haci'e hopi dificil pa hopi hulpchauffeurs, a pesar di nan experiencia di hopi aña como hulpchauffeur, pa por yega un permiso sin cu e ta ser scogi pa un titular di permiso y despues di esey tin cu contribui na e gastonan di mantencion di e famia di e titular di permiso. Hopi hulpchauffeurs ta keda dependiente di titular di permiso y no tin un oportunidad igual pa bira un titular di permiso su mes.

E maneho nobo cu minister Arends a introduci ta basa den parti riba un mocion pasa pa Parlamento di Aruba, dia 18 di december 2023, unda nan ta insisti gobierno pa prepara reglamentacion pa modernisa y optimalisa e reglamentacion pa transporte di persona, incluyendo entre otro oportunidadnan igual pa ciudadanonan pa por cualifica pa un permiso pa transporte di persona como un punto di salida.

E MB ta indica cu e traspaso di permisonan na un miembro di famia, hopi biaha teniendo na cuenta e cantidad limita di permiso, no ta compatibel cu e principio di oportunidadnan igual pa ciudadanonan yega na un permiso pa transporte di persona. E MB di 31 di juli 2024 ta referi tambe na e preparacion di un cambio di ley y ta den liña cu e punto di salida fiha pa Parlamento. Esaki tambe ta den liña cu e programa di gobierno 'Programa di Gobernacion 2021-2025; Aruba mester di nos tur!' unda oportunidadnan igual den e proceso di otorgamento di permiso ta fiha como un meta.

E MB nobo aki recientemente firma pa minister Arends y acepta pa un grupo di taxistanan ta contene decisionnan adicional y aclaracion riba e puntonan cu e taxistanan no tabata di acuerdo cune den e prome MB presenta pa minister. Lesa mas di e topico aki den nos edicion di dialuna di september.

Celebrando Dia di Prensa den era di desinformacion y “fake news”

Dia 1 di september na Aruba ta celebra Dia di Prensa. Cu paso di tempo, e responsabilidad y rol di prensa ta evoluciona y adapta, y esaki sigur a bira hopi mas contundente cu e revolucion digital. Casonan manera esun di Facebook, unda recientemente su creador Mark Zuckerberg a confesa di a ricibi presion di gobierno Mericano pa censura cierto informacion y promove otro, ta ilustra e balans dificil entre libertad di informacion y desinformacion y fake news.

Universidad Britanico, King’s College London (KCL) a publica un articulo titula “The fine line between fake news and freedom of speech,” skirbi den contexto di desinformacion den tempo di pandemia. E reflexionnan aki ta keda relevante actualmente, mirando e campañanan di desinformacion rond di eleccionnan y guera rond mundo, y e bataya pa tuma control di e narativa.

E avance y prominencia di tecnologia sin duda a cambia e manera cu sociedad ta traha, y con mensahenan di medionan di comunicacion ta reproduci. E reduccion di canalnan tradicional, manera corant, y e aumento simultaneo di rednan social tin un rol enorme den e ascenso di teorianan di conspiracion, segun KCL.

Plataformanan di rednan social manera Twitter tabata diseña pa, en teoria, tur hende tin un espacio pa comparti y upload kico cu nan kier – cu algun guia. Y maske esaki a conduci na cosnan increible, manera e desaroyo di activismo digital y movementonan social, tambe a crea un espacio unda cualkier persona por comparti informacion engañoso na un velocidad rapido.

E plamamento di fake news riba rednan social ta bin en parti door di e ausencia di fact-checking y proof-reading cu otro plataformanan mediatico, manera corant, si ta pasa door di dje – maske no semper.

Libertad di expresion – y di informacion – ta un parti fundamental di nos derechonan humano y civil, pero, esaki ta nifica cu un persona mester tin derecho pa papia libremente, hasta si nan ta gaña? Pues, KCL ta nota, e mester pone e linea unda e derecho pa libertad di expresion di un persona ta bin man den man cu daño na otro persona. Pero di otro banda, censura no ta bay na raiz di e problema: desconfiansa den gobierno. Censura ta silencia esnan cu ta kere teorianan di conspiracion y ta duna nan mas motibo pa kere den nan, manera, “pakico nan lo delete [e informacion] si no tabata berdad?”

Buscando e balans aki, X (anteriormente Twitter) a introduci “Community Notes”, unda e comunidad mes ta fact-check diferente post cu ta halando atencion y por contene informacion robes, tin biaha cu resultadonan sorprendente. Por ehemplo, a yega di fact check presidente Mericano, Joe Biden, entre otro.

Jacob Mchangama, skirbiendo pa futurefreespeech.org, ta argumenta cu e combinacion di campaña di influencia online y inteligencia artificial a crea un “tormenta perfecto di desinformacion” cu ta menasa eleccion liber y husto, citando Darrell M. West, un senior fellow na Brookings Institution. Pero e ta argumenta cu e pesimismo aki a pone varios sociedad abierto – incluyendo esnan den Union Europeo – pa adopta medidanan iliberal, manera prohibi noticieronan stranhero y tuma accion contra plataformanan di rednan social. E ascenso di inteligencia artificial generativo a eleva e sentido di emergencia. Mientras cu tin preocupacion legitimo tocante desinformacion for di estadonan hostil, Mchangama ta nota cu esaki a incentiva gobiernonan democrata pa adopta regulacionnan iliberal, cu ta debilita e balornan cu ta supposed ti protege. Hefe di politica di UE a argumenta cu door di prohibi 448 miyon ciudadano na 27 democracia Europeo di haya acceso na informacion, “nos no ta atacando e libertad di expresion, nos ta net protegiendo e libertad di expresion.”

Mchangama ta nota tambe e aumento stabiel di leynan contra “fake news” entre 2011 y 2022, cual hopi ta inclui prison como castigo. E Comite pa Protege Periodismo recientemente a registra su di dos cantidad mas halto di periodista den prison desde cu a cuminsa e registro na 1992. Pa e motibo aki, ta specialmente importante pa democracianan lider considera e consecuencianan colateral global di nan metodonan anti-desinformacion.

Loke ta resulta esencial ta pa tanto autoridadnan – gobierno y su institucionnan – mantene confiansa di publico den nan door di actua cu integridad y transparencia, y pa prensa – formal y informal – tuma su responsabilidad na serio door di actua cu credibilidad, etica y profesionalismo.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Permiso pa esun cu tin...
Y pa esun ilegal tambe ...?

E aclaracion cu ministro encarga cu labor y integracion di stranhero a duna encuanto e problema di escasez laboral y entrada di trahador for di exterior a contesta algun pregunta pero a laga otro habri. Ta berdad cu a bin varios regla y aparente solucion pa e inmigrantenan cu tabata legalmente na e isla anterior na fecha di 1 di januari 2024, pero e mandatario no a toca e tema mes di e migrantenan ilegal cu den cierto caso tin varios aña bibando y trahando na nos isla. Esaki ta toca varios nacionalidad pero mas cu tur otro e grupo grandi di

Venezolano, di ken solamente un parti chikito tin e status di refugiado, segun dato di gobierno mes. Ta mustra bunita anto pa 'flexibiliza' e reglanan pa permiso di estadia pa esnan cu tabata legalmente na nos teritorio, pa por haya un extension di nan estadia legal aki, pero no ta toca e asunto cayente di e situacion di miles di persona clandestinamente presente na nos isla. Di un banda nos por comprende, pero no hustifica, e actitud aki. E ministro, mucho menos su partido, no tin gana di toca e tema aki. No ta factible pa simplemente duna permiso na stranhero indocumenta, ni den caso di e Venezolano cu por reclama un status di refugiado den cierto caso, ni den otro caso tampoco. Te ainda nos leynan ta bisa cu persona sin permiso no tin nada ta haci akinan..., y mester percura pa nan bandona e teritorio aki...

Esaki ta implica anto cu no por atende e situacion aki debidamente si no ta bay tin legislacion adapta, loke ta implica tambe envolve parlamento, unda no tin solamente e propio 'cheerleadernan' sino tambe oposicion. Esey ta splica anto e actual impasse den cual ta simplemente mantene silencio tocante e tema, cu e speranza cu ningun hende ta 'lanta cacho for di soño'.

Pasobra, por ta cu nos ta lesa e regla nobo robez. Pregunta: kico 'drenta nos pais legalmente' ta significa? Cu nan tabatin un permiso di estadia caba? O cu nan a drenta 'legalmente' como turista y despues a bira ilegal? Pasobra esaki ta toca e gran mayoria cu a drenta via aeropuerto y awe ta considera refugiado o migrante, sin opcion pa bolbe nan cas. Tur esakinan por acudi na Dimas anto, via un empleador cu tin o tabatin nan den servicio caba?

Si esey no ta e interpretacion corecto, y e reglanan en berdad ta limita na esnan cu tabatin un permiso caba, no ta atende anto e asunto di miles di indocumentado, cu obviamente ta gana nan pan di cada dia cu trabao, pasobra nos no ta mira nan ta pidi limosna na rotonde, a traves di empleo na un empresa. Un oportunidad continua pa e empresario cu no kier paga loonbelasting, ni prima social, nada. Dia un empleado ilegal haya un accidente, e pais ta responsable segun tratado internacional, y ta carga tur e gastonan envolvi den recuperacion y posible traslado pa su pais di origen. Y unda e multa pa e empresario corupto ta keda?

Aparentemente esey tambe ta pertenece na e secretonan bon warda di nos gobernacion. Nos ta bisa 'gobernacion' y nota referi na e actual gobierno so, pasobra pa hopi aña tin un aparente entendimiento entre gobierno y empresario cu nan ta bay 'suave' cu aplicacion di sancion cu nos leynan conoce. Resultado: comunidad ta carga tur e peso di e asunto aki: nos ta paga ora nan bira malo y mester di medico o hospital, nos ta paga pa expulsa nan di nos pais, y pa colmo nan no ta contribui na impuesto, salvo BBO ora nan bay cumpra cuminda, pasobra esey si nan ta haci, mescos nos tur.

Mientras tanto, e empresario di mala fe ta probecha manteniendo su producto o servicio mas barata y haciendo mas ganashi cu su actividad economico. Control, ki control? E unico entidad cu nos por duna cierto beneficio di duda ta Banco di Seguro Social (SVB) cu ta yenando varios bashi cu otro instancia ta laga atras den nan ehecucion menos cu mediocre.

Tur esaki ta significa nada menos cu, mientras e mandatario ta balia prensa cu su definicion ambivalente di ken ta esnan cu tabata legalmente caba na nos isla y esnan cu ta drenta awor legalmente, sector priva ta keda liber pa probecha di e ehercito clandestino aki unda nan por opta pa paga nan loke e mercado specializa di labor clandestino ta exigi, cu ta hopi menos cu e pago legal segun nos leynan. Claro cu nos no ta papiando aki di e cantidad di empresario honesto cu ta trata di haci negoshi segun ley. Pero ta hustamente nan ta haya e contratiempo di competencia desleal di esnan cu si ta probecha cu gobierno ta laga, consciente o inconscientemente, pa falta di conocimento o capacidad, un espacio habri pa esnan cu no kier cumpli...

Mañan – 1 di september – nos ta celebra Dia Internacional di Libertad di Prensa. Banda di celebracion y reconocimiento di nos gremio lo ta bon si prensa cuminza reflexiona encuanto e preguntanan cu no ta ser haci y tampoco contesta. Manera e asunto a keda awor, tin amplio posibilidad di hiba un maneho intransparente pa duna permiso na persona anteriormente indocumenta, sin cu ta pasa pa formula y implementa oficialmente un amnistia. Esun cu logra haya permiso tin suerte anto y esun cu no haya ta keda forma parti di e ehercito di ilegal cu ta 'beneficia' nos empresarionan di mala fe. Tremendo solucion.

Arubiano Nigel Maduro lo representa Aruba na COP29 – United Nations Climate Change Conference

Nigel Maduro, ken ta un activista di medio ambiente y conservacion climatico cual a bira conoci debi na su manera di trece dilanti su defensa pa medio ambiente y naturalesa, recientemente a ser scogi pa Caribbean Climate Justice Leaders Academy pa asina representa Aruba na COP29 - United Nations Climate Change Conferenccual ta bay tuma luga na Baku, Azerbaijan na november.

Pa esaki, Bon Dia Aruba a tuma contacto cu Maduro pa asina conta un tiki tocante esaki na unda el a expresa cu esaki ta un proceso den cual el a uni na un academia cual tin di nomber Caribbean Climate Justice Leaders Academy, esaki ta trata di un programa cu ta ofrece e oportunidad unico na hobennan defensor di medio ambiente y lidernan comunitario den Caribe pa siña tocante husticia climatico, pa nan interactua cu esnan encarga di crea e politica global y asina promove accion climatico.

"Di miles di aplicante basicamente, nan a scoge rond di 50 persona di diferente isla di Caribe y mi a keda den e top 8 di studiante di academia cu ta bay representa nan isla cu tur gasto pago pa nos por asisti, e ta un honor y un privilegio pa mi por asisti y representa Aruba. Cu esaki mi por duna un voz na e situacion cu ta pasando, cada biaha cu mi papia na Aruba hendenan no ta tuma mi na serio, awor cu mi ta bay COP29 y representa Aruba na United Nations e ora ey mi ta bira un representante internacional cu hopi hende ta reconoce cu ta papia di cambio di clima," Maduro a expresa.

Entre su experticio, Maduro a forma un red Unifica di Husticia Climatico cu otro representantenan climatico y defensor socio ambiental di e Caribe Hulandes, a defende pa adaptacion y conservacion di clima na Caribe Hulandes cu un mayor consenshi riba e crisis climatico y ambiental na Aruba, a realisa tayernan di Desaroyo Socioecologico Sostenibel, tambe tocante Activismo Ambiental Interseccional y otro tipo di activismo manera e ta bin haciendo cu su protestanan pacifico denomina Beach Party.

"Beach Party ta un evento cu mi ta purba di haci pa trece comunidad hunto y nos ta hacie specificamente dilanti di e hotelnan cu ta den construccion riba diadomingo pasobra mi ta ripara cu hopi local no ta bay riba lama mas pasobra e beachnan ta yen di turistanan, den esaki tambe nos ta siña e hende, nos ta duna workshop di sostenibilidad of maneho di desperdicio, entre otro, cu musica y asina mustra e capacidad di nos mesun hende y siña kico ta pasando na Aruba tocante sostenibilidad of tambe cu turismo, ademas e ta un protesta pacifico cu nos borchinan y nos pone nan den santo y crea un area specificamente pa local pero nos tambe ta invita turistanan pa siña di nos," el a bisa.

Su punto ta pa reclama lama y tera, pa mustra resistencia na e perdemento di tera cu ta pasando sistematicamente manera e ta sigura.

Pa mañan diadomingo 1 di september lo tin un ultimo Beach Party na Baby Beach for di 11or di mainta, esaki ta e ultimo protesta pacifico y esun di mas grandi cu lo tuma luga pa motibo cu den area ta bay construi e hotel di mas grandi y tambe pa motibo cu e mester concentra y prepara su mes pa su biahe pa Azerbaijan na november.
Tocante reaccion di comunidad, el a comenta cu e ta hayando reaccionnan di banda y banda, positivo debi cu un hende ta realisa esaki pa hobennan defende naturalesa y purba di trece comunidad hunto y negativo unda nan ta bis'e "mi no sa pakico bo ta haci esaki cu no ta sirbi pa nada" mientras tanto, e meta ta pa hendenan comprende kico ta sucediendo manera el a finalisa.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Tocante terminologia di deporte, di unda e ta bin...?

Den e edicion aki di nos column tocante nos idioma Papiamento nos ta bay dedica atencion na e vocabulario deportivo cu nos a hereda di varios banda. Pa cuminza atencion pa e deportenan di mas popularidad y historia na nos pais, futbol y baseball. Aki ya nos por cuminza pa splica algo: pakico den e caso di 'futbol' nos ta haya e palabra aki den nos Vocabulario oficial, y no 'football', mientras cu den e caso di 'baseball' esaki ta aparece den e lista pero 'beisbol' no? Hecho ta cu den ambos deporte inicialmente tabata usa e nombernan na Ingles, como cu ambos deporte tabatin nan cuna den un teritorio cu e idioma ey. Den ambos caso cu tempo e terminologia den idioma Spaño a haya entrada, den e caso di baseball hopi aña pasa caba, pero mas di esey despues. En todo caso, awendia nos ta usa cualkier di nan, banda di otro deporte cu no a haya nan 'variante' na Spaño, manera 'basketball' y 'volleyball'.

No ta nada straño cu varios palabra presenta aki no ta aparece den nos Vocabulario oficial; nos ta supone cu den e esfuerzo inicial pa copila e lista di palabra, no a logra bay den profundidad riba tur tema posible. Sin embargo, tur e palabra y conceptonan ey ta forma parti di nos vocabulario. Ademas nos mester por sigui e cambionan cu ta tuma lugar semper, unda dado momento a y ta cuminza usa otro palabra cu ta bin di otro idioma. Den pasado nos a mira un desaroyo asina den futbol, unda inicialmente tabatin uso di un terminologia Ingles y Hulandes, cu despues den otro epoca cu mas influencia Spaño a haya e influencia aki expresa den su terminologia. Si nos analiza e terminologia di 50 aña pasa, tabata papia di un 'back' y 'back central' pa despues mira esaki cambia pa 'defensa' y 'defensa central'. Envez di 'keeper' a cuminza usa 'portero' aunke a keda usa tur dos banda di otro. A cuminza usa mas 'gol' envez di 'goal'. Un 'referee' a bira un 'arbitro', usa banda di otro, pero e 'linesman' a keda semper asina, mescos cu 'offside'. Sin embargo, tin termino Spaño cu a drenta nos Papiamento hopi tempran, manera 'volante' cu tabata mas den uso cu e 'half' Ingles o e 'middenvelder' Hulandes den añanan sesenta di siglo pasa caba. Esaki den un tempo cu ainda tabata papia di 'linksbuiten' y 'rechtsbuiten' pa e atacantenan riba banda robez y drechi. Tin palabra cu no a haya cambio, manera 'fluit' cu no a bira 'pito', pa motibo obvio, nos ta kere... Sin embargo, ta usa si un 'pitazo' di un arbitro, sin referencia na e otro actividad recreativo ey, cu no ta amigo di deporte...

Baseball
E deporte aki a conoce un influencia simultaneo di terminologia Americano y Spaño desde mas di seis decada pasa. E reglanan basico di e deporte tabata conoci na Ingles, pero como cu tanto aña pasa ta radio tabata manda, Aruba durante Serie Mundial tabata claba na radio, unda e transmisionnan tabata mayoritariamente na Spaño. Nada straño si nos tabata y ta cerca di pais cu un tradicion grandi den baseball manera Venezuela, Republica Dominicana y Puerto Rico. E islanan ABC tabata forma un excepcion den Caribe unda e islanan Ingles tabata mas orienta riba futbol, cricket y netball (korfbal), te awe. Na Aruba y Corsou, banda di futbol, baseball a bira e otro deporte grandi. A traves di e transmisionnan na Spaño hopi di e terminonan Spaño a bira di uso comun: 'bate' banda di 'bat', 'cuarto bate' den un 'line-up', 'guante' banda di 'glove'. A proposito, den nos Vocabulario oficial 'glove' ta aparece pero 'guante' no. Ademas, nos ta topa tambe cu 'baseball' den e lista oficial, pero 'beisbol' no, aunke den nos medionan di comunicacion e ultimo aki ta den uso frecuentemente. Tin termino specifico cu a keda semper den baseball, manera e 'umpire' cu cerca nos no a haya su substituto y esey mester keda asina tambe. E ta un termino tipico di e deporte aki. Tambe nos a keda usa 'shortstop' y nunca a adopta e 'campo corto' di nos bisiñanan. Nos tur por contribui pero finalmente ningun di nos individualmente tin influencia riba formacion y desaroyo di idioma.

OMS Europa ta lamenta e caida di uso di condon entre hobennan sexualmente activo rond mundo

(AP)—E oficina di e Organisacion Mundial di Salud (OMS) na Europa a denuncia un caida den uso di condon pa hobennan den e ultimo añanan, advertiendo riba e riesgonan di infeccion y embaraso no planea den paisnan manera Canada pa centro Asia.

E descubrimentonan ta bin den e rapport mas recien di OMS Europa riba comportamento di salud entre hobennan y a ser colecta for di encuestanan di casi un kwart miyon hoben di 15 aña for di

42 pais entre 2014 y 2022.

"Mientras e resultadonan a varia ampliamento dependiendo e pais y region, e trend mas importante cu a observa desde e encuesta riba comportamento di hobennan den 2014 ta di un caida di uso di condon entre hobennan di 15 aña cu ta sexualmente activo den algun pais y region," segun dr. Hans Kluge, director regional di OMS Europa, den un introduccion di e rapport.

El a bisa cu e resultadonan, cual tambe a examina e uso di pildo anticonceptivo, tabata "desalentador" pero "no sorprendente", mirando e negligencia di educacion sexual den hopi pais. OMS y e autornan a urgi legisladornan pa haci mas pa mehora e situacion aki.

Den e paisnan unda educacion riba sexualidad "apropia" ta disponible, "el a bira suheto di mas y mas atake durante e ultimo añanan riba e narativa falso cu e ta curasha comportamento sexual," Kluge a agrega.

Entre e hobennan cu a ser encuesta, e porcentahe di muchanan homber cu ta bisa cu nan a usa un condom den nan ultimo encuentro sexual a cay pa 61 porciento na 2022, for di 70 porciento na 2014. Entre mucha muhenan, e cifra a cay pa 51 porciento for di 63 porciento durante e mesun periodo.

En general, e proporcion di hobennan cu a reporta di tene relacion sexual a keda "relativamente stabiel" desde 2014—cu un den cinco mucha homber di 15 aña y 15 porciento di mucha muhe di e mesun edad reportando cu nan a tene relacion sexual.

Entre otro descubrimentonan, hobennan for di famianan mas pober tabatin mas chens pa reporta falta di uso di condon—un den tres compara cu un den cuatro entre hobennan for di famianan rico, manera OMS Europa a bisa.

Uso di condon entre mucha muhe ta mas abao na Albania (24 porciento) y mas halto na Serbia (81 porciento), e rapport a descubri. Pa mucha homber, e grado mas abao di uso di condon tabata na Suecia (43 porciento), mientras cu e grado mas halto tabata Suisa (77 porciento).

Polonia ta relaha acceso na aborto cu liñanan di guia nobo pa dokternan bao un ley restrictivo

(AP)—Buscando pa relaha acceso na aborto pa hende muhe den necesidad pa termina un embaraso pa motibonan di salud, e gobierno di Polonia ta suministrando liñanan di guia na dokternan ayera cu ta reafirma e legalidad di proceduranan asina, basa riba recomendacionnan medico.

Bao ley actual, aborto pa motibonan di salud ta permiti pero e gobierno conservativo anterior a limita algun otro circunstancianan cu ta cualifica, resultado den manifestacionnan grandi riba caya y aumentando e renuncia di dokternan pa pone nan mes den un posible situacion den cual nan por ser persigui legalmente.

E gobierno actual di prome minister Donald Tusk a priminti pa liberalisa e ley pa permiti aborto te cu e 12 siman di embaraso, pero e propuesta a fracasa di garna e apoyo necesario den parlamento. Awo e gobierno ta mirando otro manera pa aumenta acceso na aborto.

"Nos no ta keda inactivo riba e topico di haci'e posible pa hende muhe den embaraso trempan ken pa varios motibo ta kere cu nan mester tin acceso na aborto legal," Tusk a conta un conferencia di prensa. "Si no por habri e portanan completo den parlamento, nos ta habri portan-an chikito," Tusk a bisa.

E liñanan di guia cu a ser publica ayera pa e ministerio di Salud a enfatisa cu un recomendacion pa un dokter specialista, incluyendo un cardiologo, endocrinologo of psikiatra, ta fondo suficiente pa un hende muhe obtene un aborto legal den hospital, y e dokter conduciendo e procedura no mester ta suheto pa persecucion.

Minister di Salud Izabela Leszczyna a bisa cu actualmente un mayoria di dokter-y hospitalnan no ta respeta e regulacionnan permitiendo un aborto trempan basa riba un opinion di un dokter y frecuentemente ta busca pa mas opinion mientras tempo ta caba.

Actualmente, aborto ta permiti solamente si e embaraso ta resulta for di un crimen manera abuso sexual of incesto, of si e salud of bida di e hende muhe ta den peligro. Den tur otro caso, dokternan of personanan cu ta yuda pa obtene un aborto por enfrenta te cu tres aña den prizon. E hende muhe no lo ser condena.

Na 2020, un corte controla pa e gobierno derechista anterior a aboli un provision permitiendo pa e terminacion di embaraso debi na defectonan grave di e fetus. E decision ey a causa manifestacionnan den e pais.

68 persona ta perde nacionalidad Hulandes pa motibo di mas scrutinio na Corsou

(CuraçaoChronicle) – Un total di 68 persona a perde nan nacionalidad Hulandes den añanan recien como resultado di medidanan reforsa di verificacion na Corsou. Esaki a keda confirma pa minister di Husticia, Shalten Hato durante un sesion di pregunta den Parlamento diahuebs.

A introduci e politica pa check individuonan renobando nan paspoort na Kranshi, e oficina di registro civil.

Parlamentario Ana-Maria Pauletta a expresa preocupacion pa e asunto, destacando cu e politica a conduci na algun residente di hopi tempo di e isla perdiendo nan nacionalidad Hulandes. Pauletta a enfatisa cu e individuonan aki a biba na Corsou pa hopi aña pero awo ta enfrenta perdida di nan ciudadania.
E politica a keda implementa den respuesta na fraude amplio involucrando documento di ciudadanonan di Republica Dominicana. Minister Hato a reconoce cu ta keda dificil pa calcula mas o menos cuanto persona mas por perde nan nacionalidad Hulandes pa motibo di e chekeonan andando.
E situacion a genera debate pa motibo di e implicacionnan pa e residentenan afecta, cu preocupacion pa nan status legal y derechonan futuro riba e isla.

MAN-PIN ta rechasa rumornan di coalicion cu MFK of PNP

(CuraçaoChronicle) – Partido politico MAN-PIN a rechasa firmemente e rumornan di un coalicion potencial cu Movemento pa Futuro di Corsou (MFK) of Partido Nacional di Pueblo (PNP) pa forma un gobierno nobo. Den un comunicado di prensa recien, e partido a enfatisa cu no ta involucra den esfuersonan pa sostene un mayoria den e gabinete Pisas II actual.

E rumornan a sugeri cu MAN-PIN tabata den discusion cu sea MFK of PNP relaciona cu un posible aliansa. Sinembargo, e partido tabata cla den su declaracion: “Partidonan MAN y PIN ta bay postula hunto riba un lista den eleccion na maart 2025 y ta enfoca riba plannan concreto pa desaroyo y progreso di e ciudadanonan.”

Distanciando nan mes mas ainda di e partidonan den gobierno, MAN-PIN a clarifica cu no ta den combersacion cu MFK, PNP ni ningun otro partido tocante sosten pa gobierno. E partido a expresa su creencia cu e actual gobierno di MFK-PNO mester completa su termino restante sin asistencia externo.

Den su declaracion, MAN-PIN a continua criticando

gobierno pa su maneho di asuntonan clave. “Nan mester para responsable pa e problemanan rond di e refineria, Centro Medico Corsou (CMC) y e debe di tres biyon florin,” e partido a decalra.

Cu eleccion programa pa maart 2025, MAN-PIN a laga cla cu su enfoke ta keda riba prepara pa futuro, presenta solucion cu ta duna prioridad na desaroyo di e isla y su ciudadanonan, na lugar di participa den maniobra politico.

Resultado oficial di eleccion estableci na Sint Maarten no ta mustra cambio den distribucion di asiento

(TheDailyHerald) – Bureau Central di Votacion (CVB) a establece e resultado oficial di eleccion parlamentario dia 19 di augustus e siman aki, despues di tres dia di conta voto di tur 20 districto y tur voto invalido.

CVB a conclui su conteo cerca di mey anochi diaranson. Mientras algun parlamentario a gana voto, e resultado oficial ta mustra cu no tabatin cambio den distribucion di asiento ni den e 15 parlamentario scogi segun a anuncia den e resultado preliminar.

CVB originalmente tabatin intencion pa conta siete districto y tur voto invalido, pero subsecuentemente a dicidi pa haci un recuento completo di districto 5 despues di haya un papeleta falso den e grupo di voto invalido y despues di nota un discrepancia. E ora a dicidi pa conta back tur districto.

CVB tin intencion pa notifica autoridadnan di su hallazgonan durante e recuento.

Segun e resultadonan final, di e 22,750 votador eligible, e turnout di votador tabata 13,886.

Di e cantidad aki, 13,696 voto tabata valido y 190 tabata invalido.

E resultadonan ta mustra cu Aliansa Nacional (NA) tabata e partido mas grandi cu 2,262 voto, ganando nan tres asiento; Movemento St. Maarten Unifica Resiliente (URSM) a sigura 2,224 voto, esta tres asiento (di cual uno ta residual); Partido Democrata (DP) 2,071 voto, tres asiento incluyendo uno residual; Partido Pueblo Uni (UP) 2,043 voto, dos asiento; Partido pa Progreso (PFP) 1,946, dos asiento; Movemento Accion Soualiga 1,250 voto, un asiento; y Nacion Oportunidad Rikesa (NOW) 1,243 voto, un asiento.

Partidonan cu no a logra un asiento tabata Movemento Oualichi pa Cambio (OMC), cu 521 voto; y Imperio Empoderamento Cultura (ECE) cu 136 voto.

E 15 parlamentario eligi ta:
URSM – Dr. Luc Mercelina (1,317 voto, e vote-getter den eleccion).
PFP – Ludmila de Weever (690).
UP – Omar Ottley (669).
DP – Grisha Heyliger-Marten (480)
NOW – Lyndon Lewis (446).
SAM – Frankin Meyers (417).
DP – Sarah Wescot-Williams (386).
NA – Edgbert Doran (360).
PFP – Melissa Gumbs (348)
DP – Viren Kotai (338).
NA – Darryl York (311).
NA – Ardwell Irion (305).
Francisco Lacroes (236).
URSM – Richinel Brug (230).
URSM – Sjamira Roseburg (208).

Gobierno Hulandes cu plan pa aumenta limitacion di exportacion di ASML pa China

(nltimes.nl) – Gobierno Hulandes tin plan pa limita e exportacion di ASML pa China ainda mas, segun e agencia di prensa Bloomberg a reporta, basa riba fuentenan. E Gabinete probablemente no lo renoba e licencia di exportacion di e fabricante di chip di Veldhoven si nan ta vence na final di e aña aki. Esaki ta referi na licencianan pa mantencion y entrega di partinan di reserva pa e di dos generacion mas moderno di e mashinnan di chip di China.

Ora ANP a haci pregunta, ASML a rechasa pa discuti e noticia. E ministerio di Asuntonan Exterior y Ayudo pa Desaroyo Hulandes tambe a rechasa pa duna comentario tocante e noticia aki.
E mashinnan di print di luz ultravioleta profundo (DUV) no por funciona despues di un cierto periodo di tempo si ASML no suministra e servicio di mantencion. Segun Bloomberg, Merca a presiona Hulanda y otro aliadonan cu un papel importante den e industria di chip pa limita mas ainda e exportacion di tecnologia avansa pa China.

Por ehempel, e administracion di Biden a menasa cu un medida cu ta permiti Merca blokia e benta di productonan cu contene tecnologia Mericano. Esaki tambe ta e caso cu e mashinnan di ASML.

Merca ta trahando ya pa un tempo pa limita e acceso di China na e tecnologia di chip mas avansa, cu segun e gobierno di Merca, ta necesario pa seguridad nacional. ASML nunca tabatin permiso pa bende su mashinnan di chip mas nobo pa China. Aña pasa, Den Haag tambe a impone restriccion di exportacion riba e compania pa cierto mashinnan di e di dos generacion mas moderno.

China ta un mercado di benta influyente pa ASML. Den e di dos kwartaal di e aña aki, e compania a gana casi mita di su ingreso for di e pais.

Accionnan di ASML a entrega algun di nan ganashi na e intercambio di bienes di Amsterdam despues cu e reporte di Bloomberg a aparece, pero e prijs di e accion tabata alrededor di 2.8% mas halto diahuebs atardi.

Partidonan di coalicion a yega na un acuerdo pa presupuesto di siguiente aña despues di un reunion di 10 ora

(nltimes.nl) – Despues di casi dies ora di consulta, e cuater partido di coalicion Hulandes, PVV, VVD, NSC y BBB, a yega na un acuerdo riba e presupuesto di gobierno. "Mi a constata cu e propuestanan di gobierno realmente por conta riba e cuater partido cu ta sostene e gobierno aki," prome minister Dick Schoof a bisa.

"E ta simplemente un tema complica. Esaki ta e motibo pakico el a tarda asina hopi. Di berdad e ta tocante algo. Bo mester echt tuma tempo pa esaki," e prome minister a bisa den un declaracion cortico despues di e consulta largo na Ministerio di Finanzas

E presupuesto lo wordo aproba formalmente pa e Conseho di Minister y despues di cual e por wordo manda na e Conseho di Estado pa conseho. E mester wordo manda prome cu 31 di augustus. E lo keda publica riba Dia di Presupuesto, e di tres diamars di september.

E top di e Gabinete y e cuater lider di e partidonan di coalicion tambe a papia cu otro pa oranan largo diaranson anochi. "Ayera, nos a ricibi cierto informacion. Awe, ainda nos ta pidiendo mas feedback. Y esey ta tur," e lider di NSC Pieter Omtzigt a bisa diahuebs atardi, poco prome cu e reunion a cuminsa.

Lider di VVD Dilan Yeşilgöz tampoco no a duna e impresion cu e reunion lo dura te laat den anochi. El a indica cu e tabata satisfecho cu e presupuesto presenta pa e ekipo di Schoof. "Mi a pensa cu nan tabata plannan grandioso," Yeşilgöz a bisa.

No ta conoci pa ki motibo e consulta a tuma tanto tempo. "Nos a discuti hopi topico cu otro, y sin duda nos a wak si nos por ahusta algun cos," Schoof a bisa contestando e pregunta si e partidonan di coalicion a haci algun demanda extra.

E partidonan di coalicion kier, entre otro, alivia impuesto pa e famianan di entrada mediano. Tin tambe contratiemponan financiero, manera e impuesto riba capital di ganashi. "Cual, por ehempel, ya ta conta pa mas di 7 biyon euro e aña aki," Omtzigt a bisa. Pensioen adelanta tambe supuestamente tabata un tema di discusion.

E Gabinete ya a yega na un acuerdo den liñanan grandi riba e presupuesto diahuebs mainta. "Nos como un Gabinete a pone e puzzle hunto," e prome minister a bisa e momento ey. "Tin algun cos cu nos tin cu ahusta un tiki ainda," el a agrega.

Durante e formacion di e Gabinete, consulta entre e cuater lider di partido frecuentemente tabata dura mas largo cu loke nan tabata spera. Lidernan di partido Geert Wilders (PVV), Yeşilgöz (VVD), Omtzigt (NSC) y Caroline van der Plas (BBB) tabatin mester casi seis luna pa yega na nan acuerdo den liñanan grandi.

Nan a yega na un acuerdo pa forma un Gabinete extraparlamentario cu un distancia mas grandi entre e Gabinete y parlamento. Pero algun consulta ta necesario pasobra e lidernan di partido kier haci husticia pa e acuerdo di coalicion, minister di Finanzas, Eelco Heinen a bisa mas trempan.

Colombia: Segun Comite Internacional di Cruz Cora, cada 36 ora tin un persona desaparecido pa motibo di conflicto

(EFE) – Desde e firmamento di acuerdo di paz cu FARC na 2016, tabatin 1,730 caso di desaparicion na Colombia, cu ta representa uno cada 36 ora y ta destaca cu e desaparicion di hende "no ta un hecho di pasado."

A denuncia esaki riba e Dia Internacional di Victimanan di Desaparicion Forsa, haciendo hecho cu "miles di famia ta sigui experencia incertidumbre y angustia door di no sa e destino y paradero di nan sernan keri, a pesar di e hecho cu e desaparicion a sosode hopi tempo pasa." varios aña of acta decadanan."

76% di e casonan documenta -cu no ta refleha e dimension di e fenomeno, ya cu ICRC ta na altura cu tin sub-reportahe- ta coresponde na personanan civil y entre nan tin 304 mucha of adolescente.

Na su turno, 83% di personanan desaparecido, sea nan ta victima di desaparicion forsa, recluta, etc. Ta hende homber, busca pa gran mayoria pa mamanan, esposanan, yiu muhe y rumannan muhe, cual ta sufri e peso di por haya nan ser keri y ademas e incertidumbre.

CICR ta e unico alternativa exclusivamente humanitario pa busca personanan perdi cu a sosode despues di e firmamento di paz cu FARC, ya cu casonan cu a sosode prome ta responsabilidad di e Unidad di Buskeda pa Personanan Reporta como Perdi (UBPD).

Den e sentido ey, UBPD ta contempla un universo di 111,640 persona desaparecido, di cual mas di 89,000 ta keda desaparecido, haciendo Colombia un di e paisnan cu ta registra e cifranan mas halto di e crimen contra humanidad aki.

Aministia Internacional ta insisti cu Republica Dominicana mester stop e politica migratorio racista

(DiarioLibre) – E organisacion no gubernamental Amnistia Internacional (AI) a pidi presidente di Republica Dominicana, Luis Abinader, pa priorisa respet pa derechonan humano y pone fin na e politica migratorio racista, cu ta afecta principalmente e Haitianonan, den su di dos periodo di gobierno cu a cuminsa dia 16 di augustus.

Den un comunicado, AI a subraya e necesidad urgente pa institucionnan Dominicano elimina racismo structural y discriminacion racial y garantisa respet pa dignidad humano y integridad fisico di personanan migrante Haitiano y personanan Dominicano di descendencia Haitiano.

Na comienso di e gobierno nobo, Abinader "mester introduci un compromiso sin limite pa supera e retonan den materia di derechonan humano cu nos a denuncia y documenta den e ultimo lunanan," Ana Piquer, directora pa Americas di Amnistia Internacional, a bisa.

Ta crucial, el a destaca, pa "establece politicanan migratorio cu ta garantisa e respet pa dignidad y derechonan humano di tur persona."

Desde 2022 Republica Dominicana a bira e pais cu ta deporta mas persona Haitiano den mobilidad, a pesar di e yamado na november di 2022 di e alto Comisionado di Nacionnan Uni pa Refugiadonan (ACNUR) na e Estadonan miembro pa stop e deportacion forsa di Haitianonan mirando e situacion cu e pais ta pasando aden, segun e entidad.

Segun e Organisacion Internacional pa Migracion (OIM), den 2023 un cantidad di 208,166 persona Haitiano a wordo deporta, di nan mas di 20 mil tabata hoben y mucha, mientras cu te cu aworaki den 2024, a pesar di e crisis grave na Haiti, e gobierno Dominicano a deporta 98,594 persona, entre nan mas di cinco mil menor di edad.

Amnistia Internacional "a constata cu hopi di e expulsionnan aki tabata colectivo, violando e principio di e no-devolucion y e derecho di asilo di e personanan Haitiano."

E expulsionnan colectivo, AI ta indica, "ta contrario na e obligacionnan internacional di Republica Dominicana pasobra nan no ta permiti un evaluacion individualisa di e necesidadnan di proteccion di cada persona afecta, ni di e riesgonan na cual e personanan cu wordo deporta back pa Haiti lo enfrenta," e organisacion defensor di derechonan humano a agrega.

Di mesun manera, nan ta wordo realisa cu operativonan migratorio cu ta discrimina racialmente, violando e garantia di e principio di igualdad y di no discriminacion, el a agrega.

Den su comunicado Aministia Internacional a referi na e conflicto bilateral di aña pasa despues di e construccion, di parti di Haiti, di un canal di awa den un riu na e limite fronteriso di ambos pais, cu a hiba e gobierno Dominicano na suspende indefinidamente e entrega di visa na personanan Haitiano, e militarisacion y implementacion di controlnan biometrico na e frontera y e ciere migratorio di esaki.

Pelicula tocante 'The Apprentice' di Trump ta haya distribuidor y lo lansa prome cu eleccion

(AP) - Despues di encontra problema pa genera interes despues di su première na Cannes Film Festival, "The Apprentice" cu Sebastian Stan como un Donald Trump hoben, a haya un distribuidor cu tin plan di lansa e pelicula poco prome cu e eleccion den november.

Briarcliff Entertainment lo lansa "The Apprentice" dia 11 di october na Merca y Canada, simannan prome cu Mericanonan vota dia 5 di november.

Director Ali Abbasi, e creador di pelicula di Danes-Irani, a pone prioridad riba hiba "The Apprentice" cinema prome cu e votadornan bay eherce nan derecho. Despues cu studionan mas grandi y distribuidornan a opta pa no participa den subasta di e pelicula, Abbasi a keha cu den comienso di juni riba X cu "pa algun motibo, cierto hende di poder den bo pais no kier pa bo wak e!!!"

Steven Cheung, director di comunicacion pa e campanja di Trump, den un declaracion diabierna a yama e pelicula su lansamento un "interferencia cu eleccion di parti di elitenan di Hollywood prome cu november."

"E 'pelicula' aki ta un difamacion malicioso, nunca mester mira lus di dia y no ta nisikiera merece ta den e baki di pelicula den descuento na un tienda di pelicula cu ta den cera, e ta merece ta den un candela di dump," Cheung a bisa.

Parti di loke a kita interes den e pelicula ta e potencial di menasa di accion legal. Despues di su première na Cannes den mei, Cheung a yama e pelicula "ficcion puro" y a bisa cu e ekipo di Trump lo entrega un demanda pa "atende e insinuacionnan completamente falso cu e supuesto creadornan di pelicula aki a traha."

"The Apprentice" ta conta e storia di Donald Trump y con el a yega un posicion di poder den industria di propiedad

na New York bao tutelahe di abogado di defensa Roy Cohn (interpreta pa Jeremy Strong.) Mas despues den e pelicula, Trump por ser mira ta abusa sexualmente di su casa, Ivana Trump (interpreta pa Maria Bakalova). Den Ivana Trump su peticion di divorcio di aña 1990, El a declara cu Trump a viola su persona. Trump a nenga e acusacion y Ivana Trump despues a bisa cu e no tabata kiermen esaki literalmente sino cu el a sinti su mes viola.

Abbasi a argumenta cu Trump posiblemente lo gusta e pelicula.

"Mi lo ofrece bay y reuni cune na ki momento cu e kier y papia tocante e contexto di e pelicula, lag'e mira esaki y papia despues, si esaki ta interesa cualkier persona den e campaña di Trump," Abbasi a bisa den mei.

Briarcliff Entertainment a lansa peliculanan incluyendo e documentario di 2022 "Gabby Giffords Won't Back Down" y Liam Neeson su "Memory." E distribuidor independiente ta opera pa Tom Ortenberg, ken na Lionsgate a yuda lansa Michael Moore su "Fahrenheit 9/11" y como hefe ehecutivo di Open Road tabata tras di e ganador di Oscar pa Best Picture "Spotlight."

Participacion di Cas di Cultura na e intercambio di "Dutch Caribbean Heritage Platform" na Islanan Ariba

Na luna di mei ultimo, representando Cas di Cultura, Sra. Vicky Arens, directora, a participa na un intercambio y congreso di 5 dia organisa pa e 'Dutch Caribbean Heritage Platform' (DCHP), cu e tema 'Awareness', esta conscientisacion.

Riba e islanan Sint Maarten, Saba y Sint Eustatius e intercambio a tuma lugar cu representacion amplio di miembronan di DCHP. E congreso a cay bou liderazgo di Monumenten Fonds Aruba y Erfgoed Academie, cu conhuntamente a logra di crea un red impresionante di expertonan y institutonan Caribeño pa ta miembro di DCHP, tanto den nos Reino como pafo di dje. Representante di otro islanan tambe a tuma encargo pa organisa partinan di e programa y Aruba tabata bon representa door di mas organisacion y profesionalnan den e ramo di herencia.

Riba cada isla por a inventarisa observacionnan interesante, bon y menos bon, tocante entre otro: e status di importancia di preservacion di monumento (natural y traha pa hende); esfuersonan cu ta wordo haci riba nivel gubernamental; organisacionnan independiente y nan proposito y esfuersonan; e grado di conocemento riba e topico di kico por wordo considera como herencia of no; e grado di importancia cu ta duna na e herencia colonial y di sclavitud; e grado di conocemento historico pa cu obhetonan, sitionan y custumbernan propio; accionnan cu ta wordo tuma pa salvaguardia herencia y hopi mas intercambio interesante. Locual a bini na cla mas ainda ta cu nos storianan historico y di herencia Arubiano ta importante, interesante y mester wordo comparti. Den caso di Cas di Cultura, no tin miho manera cu pa conecta esaki directamente cu su localidad (Klip / Mon Plaisir), contando e principionan di e paisahe y di nos Centro Cultural y alabes pa haci esaki accesibel y interesante pa hoben y otro bishitantenan.

Nos ta para riba schouder di nos antepasadonan, nan forsa y resiliencia a guia nos te na e presente. E conexion entre pasado y presente ta bisto den hopi manera, pero nos no ta para keto riba esaki suficientemente. Por haya rasgo di pasado, tanto positivo como negativo, for di micro (custumbernan na cas) te na macro (politica, paisahenan, custumbernan general), incluyendo nos paisahe socio-cultural. Un punto importante pa nos nacion, anteriormente colonisa, ta pa bira mas fuerte door di compronde pasado y nos descendencia pa bira resiliente. Cas di Cultura lo contribui na esaki cu un exposicion permanente den su edificio renoba, pero tambe pa medio di programanan recurente. Nos siguiente accion a corto plaso ta pa aplica pa un voucher di co-creacion di Mondriaan Fonds pa cuminsa un proceso di investigacion basa riba sesionnan comunitario y investigativo pa desaroya e exposicion permanente aki, cual tambe mester resulta den un concepto curatorial pa e composicion y experencia di esaki.

E exposicion aki ta sirbi como un pida di e puzzel den e plan di renobacion y embeyecemento di Cas di Cultura como institucion di herencia cultural na Aruba. E vision, despues cu e exposicion permanente ta na su luga, ta cu e lo ta libremente accesibel pa tur bishitantenan di tur edad y cu e por haya elementonan interactivo pa e tin un impacto riba e bishitante.

Cas di Cultura, esta Stichting Schouwburg Aruba, ta duna un danki grandi na CARE Aruba Funds, maneha pa Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied, cu a aporta pa haci e intercambio aki posibel. E tabata un gran fuente di informacion y inspiracion pa yuda e desaroyo continuo di Cas di Cultura como parti integral di nos comunidad, ya pa casi 66 aña caba.

Gran final biyar 60+ Copa Jani Brokke awe nochi!

Shonnan, despues di dos diasabra di torneo intenso pa "separate the boys from the men", e gran torneo di biyar bola 8 "Copa Jani Brokke" 60+ lo yega su gran final awe 31 di augustus, cuminsando pa 6:00 di atardi. Mescos cu e dos diasabranan anterior, e gran final lo tuma lugar n'e palacio di biyar aya na Tanki Leendert.

Diasabra ultimo tabata tin un paar di wega pa determina ken lo bay final den winner's round, mientras cu den loser's round tabata tin un cantidad grandi di wega pa determina kendenan lo hunga e final di loser's round diasabra awor, pa asina bay enfrenta nada menos cu Gino "Beton" Geerman na final, kende un biaha mas a logra di yega te na final.

E masacre den loser's round a bay como lo siguiente: Errel Tromp ta keda wak rond tur tolondra, mescos c'un yuwana cu nan a rosa su mondi, ora cu "Lucky" Viviano c'un suerte sobrenatural ta gan'e! Ora Errel a kere cu e por bay cas, doño di tienda ta dun'e un mop y bis'e "bay mop e lechi cu "Lucky" a laga bou mesa"! E siguiente victima di "strange things" ta Ruudje Arends. C'un suerte increibel, "Lucky" ta sobrevivi y ta gana Ruudje ora esaki hinca bola 8 den buraco robes! "Next in line" ta "Mr. Coffy", kende no ta haya un "coffee break" cerca "Lucky" Viviano. Un biaha mas, c'un suerte "out of this world" estilo "the 5th dimension", "Lucky" Viviano ta gana Coffy ora esaki tambe hinca bola 8 den "het verkeerde gat"! Diasabra awor, "Lucky" lo enfrenta nada menos cu "the master of doom" Sheik Orman!

N'e otro bracket di loser's round, Robby "Base" Tromp ta "missing in action" totalmente! Aki, Ricardo, ta sigui pa enfrenta Moonchi Kelly. Aki despues di un bon wega, Moonchi ta gana y ta enfrenta Mario. E biaha aki "Super" Mario su chip ta crash y Moonchi ta sigui pa e diasabra aki enfrenta nada menos cu "hall of famer" Edwin "Kwek" Chirino, un legendario dje decada 60-70!

Y pues amantenan di biyar "old school", awe cuminsando pa 6:00 di atardi, Sheik Orman lo enfrenta "Lucky" Viviano; Moonchi Kelly lo enfrenta "Kwek" Chirino. E dos ganadornan lo enfrenta otro pa wak kende lo bay enfrenta Junini "The Controller" Quant. Y djeynan, e ganado lo bay enfrenta Gino "Beton" Geerman, kende manera un berdadero burdugu ta wardando n'e top dje sero caminda e "chopping block" t'ey! Manera semper, entrada ta completamente gratis pa pueblo y fanaticada en general! Yegaaa!

Hungado di Tennis Israeli Berdichevsky a reuni cu sobrevivientenan di Oct. 7 na Paralimpiada

(AP) - Adam Berdichevsky a yora prome cu su wega di tennis na Paralimpiada riba diabierna. E tabata sa cu hunga dilanti demas sobrevivientenan di e kibbutz unda e tabatin miedo pa e bida di su famia lo ta algo abrumante.

Berdichevsky, su casa Hila y nan 3 yiu a sconde na nan cas di Nir Yitzak durante e atake di Hamas, awo conoci como Oct. 7, aña pasa cu a causa e guera na Gaza. Berdichevsky y su famia despues a ser evacua pa Eilat y awo ta biba na Houston, Texas.

Durante Berdichevsky su wega diabierna, un grupo di alrededor di 30 sobreviviente di e comunidad di Nir Yitzhak a subi banderanan di Israel, cu algun mensahe den Hebreo. "Mi a bay prome cu e wega pa wak nan. Mi a bisa mi mes cu e ta miho pa yora prome na luga di cuminsa e wega, wak nan tur y despues sinti tur e emocionnan," el a splica. "Mi a yora prome, pa motibo cu si mi no haci esey mi lo yora durante e wega."

El a logra victoria contra hungado di Italia Luca Arca 6-2, 7-5 durante e prome ronda pero a drumi menos cu un ora diahuebs anochi. Unico cu Berdichevsky por a pensa riba dje ta e fanaticonan di Israel cu a bay wak e.

"Mi a prensa tocante duna nan bon vibra y gana," e hungado di 40 aña a comenta. "Pa gana algun sonrisa."

Berdichevsky tambe a ricibi sosten di Hila y nan yiunan di 6. 9 y 10 aña. E quartet a sinta banda di e Court Suzanne Lenglen na Roland Garros, cas di torneo French Open y a baila ora cu e cantica "Freed from Desire" di Gala a zona.

Berdichevsky, un campeon nacional di 6 biaha y participante di Paralimpiada 3 biaha, a perde su pia links den un accident di boto 17 aña atras na Thailand. E tabata esun cu a carga bandera di Israel conhuntamente cu hungado di goalball Lihi Ben David durante diaranson su ceremonia di apertura.

"Danki na e boto mi ta aki. E boto, mi ta mir'e como algo bon," Berdichevsky a bisa. "E otro cos no ta algo bon en lo absoluto. Claramente, semper esaki ta den mi mente."

Tonali ta regresa ekipo di Italia despues di cumpli suspension di 10 luna a causa di wega di placa

(AP) - Sandro Tonali a regresa ekipo di Italia riba diabierna despues di a cumpli un suspension di 10 luna causa pa wega di placa.

Coach Luciano Spalleti tambe a otorga na Leicester su defensor Caleb Okoli y midfielder di Atalanta Marco Brescianini nan prome call-up pa Nations League su weganan contra Francia y Israel.

Midfieder clave Nicolo Barella a ser laga fuera di e ekipo a causa di un problema cu su sinus. Tonali recientemente a bolbe accion cu Newcastle. El a ser suspendi pa e federacion di futbol Italiano casi un aña atras pa motibo cu el a bet riba AC Milan y Brescia ora cu el a hunga pa e ekiponan aki.

Forward di Fiorentina Moise Kean tambe a keda selecta despues di casi 1 aña fuera di e ekipo nacional.

Italia lo bishita Francia proximo diabierna y lo enfrenta contra Israel na Budapest 3 dia despues.

Azzuri a keda elimina pa Switzerland den e ronda di Campeonato Europeo 2 luna atras. Tonali no por a participa den e torneo aki a causa di su suspension.

Midfielder di Juventus Nicolo Fagioli, ken tambe a ricibi un suspension a causa di wega di placa, a bolbe pa Euros y te ainda ta forma parti di e ekipo.

Italia actualmente ta conta cu e keepernan Gianluigi Donnarumma (Paris Saint-Germain), Alex Meret (Napoli), Guglielmo Vicario (Tottenham), defensornan Alessandro Bastoni (Inter Milan), Raoul Bellanova (Atalanta), Alessandro Buongiorno (Napoli), Riccardo Calafiori (Arsenal), Andrea Cambiaso (Juventus), Giovanni Di Lorenzo (Napoli), Federico Dimarco (Inter Milan), Federico Gatti (Juventus), Caleb Okoli (Leicester), Destiny Udogie (Tottenham), midfieldernan Marco Brescianini (Atalanta), Nicolò Fagioli (Juventus), Davide Frattesi (Inter Milan), Lorenzo Pellegrini (Roma), Samuele Ricci (Torino), Sandro Tonali (Newcastle) y forwardnan Moise Kean (Fiorentina), Giacomo Raspadori (Napoli), Mateo Retegui (Atalanta), Mattia Zaccagni (Lazio).

Weganan conoci como 'claw machine' ta Rio de Janeiro su enemigo publico nobo

(AP) - Rio de Janeiro, ya caba conoci pa robonan riba caya, politiconan corupto, militia y traficando di droga, tin un enemigo publico nobo: peluchenan. Of, mas specificamente, e 'claw machine' cu ta duna esakinan como premio.

Riba diaranson, polis di Rio a ehecuta 16 ordo di buskeda contra e machinan cu ta causa felicidad entre muchanan y adultonan igual. Sinembargo, polis a bisa cu e mashinnan aki ta defrauda e usuarionan cu ta kere cu logra gana e peluchenan ta un test di bo habilidad y en realidad ta un wega di suerte, di mesun manera cu e mashinnan cu ta ser mira den casinonan, y pa e motibo aki ta ilegal segun departamento di prensa.

Oficialnan a confisca e mashinnan en cuestion, laptop, tablet, celular, arma di candela y e peluchenan. Nan ta investigando si gruponan di crimen organisa por ta e man invisibel tras e weganan aki pa motibo cu ya caba nan ta maneha mashinnan y un lotto popular conoci como "Animal Game" den e ciudad. Polis na Brazil su estado Santa Catarina a ehecuta 3 ordo adicional riba diaranson como parti di e mesun operacion.

Esaki ta marca e di dos accion di polis, despues di otro cu a tuma luga den mei durante cual e oficialnan a confisca 80 machine. No solamente e machinenan aki tabata yen di peluchenan falso, sino tambe un analisis di e programacion di esaki a mira cu e ganador ta permiti solamente despues di un cantidad di intento, polis a informa diaranson. Facilitando e victorianan sporadico aki ta un coriente electrico na e claw pa asina e wanta e premio, segun e declaracion a bisa.

E programacion no ta revela na e usuarionan, incluyendo muchanan cu ta cay pa esaki y ta gasta nan placa riba loke ta practicamente un estafa. Claw machine por ser haya den shopping mall di Rio, stacion di trein, supermarket, arcade y tiendanan di cos di hunga.

Entre Rio su fanaticonan ta Alessandra Libonatti, di 41 aña, ken tin casi 3 decada ta hunga e machinenan aki. E ta corda cu e machinenan a causa furor tempo cu nan a aparece pa prome biaha den e ciudad; el a yega di mira nan den pelicula so prome cu esey. Awendia e ta hunga un biaha pa siman, sea su so of cu amistadnan na e mall cu ta comparti su hobby "peculiar."

E ta gusta e adrenalina y segun su propio declaracion, e ta un 'clawmaster' talentoso cu a mehora su tecnicanan pa maximalisa su exito, for di evalua bon e panorama di e peluchenan te na un posicion preciso di e claw. E ta adora un manatee cu el a gana den un trip na e nacion su capital cu su amistadnan.

Claw machine den pasado tabatin di haber cu bo habilidad, pero mayoria machine noderno tin programacion integra cu ta permiti e operador predetermina con hopi por gana cune, Jeremy Hambly, un fanatico di e machinenan di Milwaukee a comenta. Su canal di YouTube ClawStruck ta demostra con diferente model ta traha. El a bisa cu e probabilidadnan mester ta poni riba e machine pa e usuarionan por mira.

Mayoria estado Mericano ta considera e machinenan aki wega di suerte y specificamente ta haci excepcion di esaki den statuut di wega di placa, siempre y cuando nan ta cumpli cu cierto regla specifico di e estadonan aki. Segun e oficialnan di e industria, e ta den arcade su miho interes pa e clientenan gana pa asina nan keda hunga.

Sinembargo esaki ta dificil pa e fanaticonan di e wega aki na Rio, segun Libonatti. Y e ta bisa cu esaki ta a causa di e cambionan haci na e machine cu no ta scapa su wowonan.

Chauffeur no a regula su velocidad ni a mantene distancia y a bay dal tras di un Mitsubishi Lancer

Diahuebs atardi a drenta informe di un accidente na Santa Cruz, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu e chauffeur di un Nissan March no a regula su velocidad ni a mantene distancia a bay dal tras di un Mitsubishi Lancer, Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

HNLMS Holland ta reemplasa Zr.Ms. Groningen

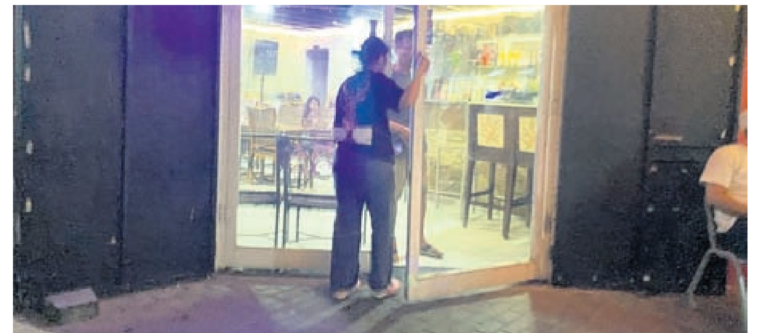
Zr.Ms. Holland a tuma tarea como barco patruyero den Region Caribe over di Zr.Ms. Groningen. E barco patruyero a mara awe mainta den Bahia Santa Ana na Willemstad. E lunanan binidero e barco lo ta activo cu operacionnan anti-droga, pero tambe lo ta para cla pa keda desplega na momento di duna yudansa di emergencia.

E añanan tras di lomba e barco patruyero frecuentemente a keda asisti pa un helicopter di Wardacosta Mericano. E biaha aki e NH90 helicopter di combate maritimo a bolbe sali a bordo di e barco, for di Den Helder, pa sirbi como wowonan aereo extra pa e barco.

Zr.Ms. Groningen awe despues di casi 5.5 luna a yega den su base naval. Ultimo lunanan e barco a intercepta un total di casi 7,000 kilo di cocaina den Region Caribe. Cu e presencia permanente di un barco patruyero den region, Defensa ta aporta na pas y siguridad den Region Caribe.

Cliente a bira razo ora a cobr'e mas di 30 florin pa cuminda

Diahuebs anochi a drenta informe di un caso di maltrato na un restaurant chines na Hendrikstraat, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu un cliente lo a bira furioso ora a cobr'e un suma exagera pa un cuminda y esaki a hisa spreit su mannan y esaki a dal un boter sin por yuda e maniobra aki a manda e boter den cara di e yiu di e doño. E cliente a pidi sorry, e doño no kier duna keho pero si no kier mira e cliente mas eynan. E cliente tabata teme cu lo bay detene pero a djis avis'e cu su presencia no ta desea mas na e lugar.

Polis a detene malhechor cu a causa destruccion na un auto Nissan geel na Pos Chikito

Diadomingo anochi a drenta informe di un caso di destruccion na un auto na Pos Chikito, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin haya e sospechoso y a detene pa a destrui e auto Nissan color geel para na e cas.

Piscadonan ta perde nan bida riba lama

Diahuebs e Centro di Operacion Maritimo di Wardacosta a haya un melding di un boto di piscado local cu tabata perdi riba lama. Abordo di e boto tabatin dos homber local cu a sali pa lama diaranson mainta.

E hombernan mester a regresa cas diaranson anochi, pero no a regresa cas. E famianan di e piscadonan perdi a tuma contacto cu Wardacosta pa haci un buskeda pa e dos hombernan. Mesora despues di e melding, Wardacosta a lansa un helicopter cu a start un buskeda aereo buscando e hombernan riba e boto Mila panort di Aruba.

Diahuebs atardi a haya un vest di salbabida, un tas y un tanki di gasolin na altura di Bachelor Beach, cu ta kere cu tabata pertenece na e boto Mila cual tabata perdi. Wardacosta tambe a dirigi un drone y e cutter Jaguar pa asisti cu e buskeda. E buskeda a keda anula den oranan di anochi debi na e scuridad.

Diabierna mainta tempran a cuminsa cu e buskeda bek na cual momento e drone a constata un curpa cu no tawata duna señal di bida na Bachelor Beach.

Despues di un rato, a constata un curpa mas cu no tabata duna señal di bida riba e mesun beach. E curpanan cu no tabata duna señal di bida a wordo identifica como e dos piscadonan local perdi. E curpanan a wordo entrega na Cuerpo Policial Aruba pa mas investigacion.

Wardacosta y Bon Dia Aruba ta desea famia y amigonan di e hombernan hopi forsa.

Adicto ambulante“Ledi” lo a corta dama na su nek den Goletstraat

Diahuebs merdia a drenta informe di cu un dama a ser corta na su nek y ta sangrando profusamente na Goletstraat, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin haya e habitante sangrando profusamente for di un herida na su nek y a pres un paña riba e herida pa evita mas sangramento mientras a solicita presencia di ambulans cu urgencia. Locual a sosode ta cu pa un tempo caba nan lo tin un problema cu otro pero awe cos a escala ora a corta e dama na su nek. Polis a informa mesora ken ta sospechoso y cu esaki ainda ta den cercania. Un otro patruya atento a logra topa e sospechoso y mesora a detene. Na yegada di e ambulans nan a atende e victima y a transporte cu urgencia pa hospital. A solicita presencia di e investigadornan tecnico y forensyco pa bin documenta e hecho aki.

Dos dama herida den un accidente ora un pick-up a bay bira na man robes sin duna preferencia

Diahuebs atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida na Sero Compa, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu un pick-up a bay bira na man robes net ora cu un auto ta pas’e y nan a dal den otro den e auto cu tabata pasando unda tabata tin un dama na estado y un dama di edad. E chauffeur di e pick-up mes a bira agresivo y a bay for di e sitio lagando su pick-up atras. Na yegada di e ambulansnan nan a atende e 2 damanan victima y a transporta ambos pa hospital.

Polis y bombero a bay den Hendrikstraat pa un auto na candela

Dialuna anochi a drenta informe di cu tin un auto na candela dilanti Silla Bar na Hendrikstraat, mesora a dirigi tanto polis como bomberonan na e sitio.

Na yegada di e patruya cu bomberonan a bin compronde cu e hendenan eynan mes a logra paga e candela.

Trahador di Serlimar a corta su man durante recogemento di sushi na Macubaristraat

Diaranson mainta a drenta informe di cu un trahado di Serlimar lo a corta su man durante recogemento di sushi na Macubaristraat, mesora a dirigi un ambulans na e sitio.

Na yegada di e ambulans nan a atende e victima cu a corta su man.

Yiu adicto bao influencia di substancia a bolbe pleita y menasa su mesun mama

Diahuebs mainta a drenta informe di cu un conosido adicto problematico a bolbe pleita y menasa su mesun mama na Shiribana, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu e yiu ya a bay for di e sitio y cu e biaha aki el a menasa su mesun mama.

Ya ta varios asistencia polis a yega di bay eynan pa atende. Polis a bisa e mama pa yama polis asina cu e bolbe.

E fin di siman aki

Departamento di Cultura ta invita comunidad pa ban celebra Dia di Brazil

Departamento di Cultura Aruba ta invita comunidad di Aruba pa ban celebra Dia di Brazil. Diabierna: Parada cu Lanterna – Diasabra: Fiesta di Tambu – Diadomingo Feria di Cuminda y Parada Folklore Cultural. Despues di varios exitoso evento cultural cu a tuma luga e ultimo simannan, manera 'Cantica di Caya', 'Show y Coronacion Reinanan Cultural 2024', e fin di siman aki lo ta e culminacion pa celebra Dia di Brazil. Esaki lo ta e di 14 aña cu ta celebra Dia di Brazil, cu nos musica crioyo, nos cuminda local, nos trahenan tradicional y nos cultura Arubano den un dushi ambiente den cayanan di Brazil.

Departamento di Cultura ta invita henter Aruba pa ban celebra Dia di Brazil; Brasa Bo Cultura Aruba!

E programa pa e fin di siman aki ta lo siguiente:

Diasabra 31 di augustus: Fiesta di Tambu
Esaki lo tuma luga na Centro di Bario Brazil y lo inicia pa 8:00 p.m. Un invitacion pa comunidad pa no perde esaki, Tambu ta trece bida y alegria: Tambu t'ey pa keda!

Diadomingo 1 di augustus: Feria di Cuminda (mainta/ merdia)
Riba Dia di Brazil, prome cu e Parada Folklore Cultural un invitacion na un y tur pa bin disfruta di nos cuminda local den dushi ambiente crioyo cuminsando pa 10:00 a.m. na Centro di Bario Brazil.

Diadomingo 1 di augustus: Parada Folklore Cultural 2024 (Atardi)
Pa culmina e fin di siman, un invitacion na henter comunidad tambe pa Brasa Bo Cultura! Participa y/o admira e celebracion di Dia di Brazil cu su Parada Folkore Cultural, un diadomingo pa celebra nos musica crioyo, nos trahe tradicional, nos cuminda local, nos cultura Arubano den dushi ambiente den e bario di Brazil. Esaki lo inicia pa 3or di atardi y e
e ruta ta Centro di Bario Brazil pa Caya Bernadina Grow-ell pasa Noord Cura Cabay pasa Rooi Koochi pasa Mabon y bek pa Centro di Bario Brazil.

Departamento di Cultura ta gradici Fundacion Chico Harms cu ta na cabes di e gran celebracion aki, como tambe tur boluntario y instancia cu ta duna nan cooperacion y aporte pa haci e celebracion di Dia di Brazil uno exitoso.

Aruba, ban celebra, gosa y engrandece nos cultura. Bin disfruta den bario di Brazil e fin di siman aki, cu nos pilar y reinanan cultural, agrupacionnan tipico, nos bailadornan y participantenan cu nan trahe folklore cultural.

Aruba pabien, brasa bo cultura, masha pabien na e bario di Brazil.

Resultado Sorteo
Augustus 30

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
8176	5539	1567	3600
3887	8506	SUPER5	5997
8132	9620	-	4329

MERDIA

Wega	Sorteo #	Resultado
Catochi	4373	0185 / 4817 / 0199
Multi-X		X2
Big 4	4373	6233
Multi-X		X2
1Off	2429	9972
Zodiac	4373	7297 Piscis
Lucky 3	1247	462
Multi-X		X2

ANOCHI

Wega	Sorteo #	Resultado
Catochi	8334	7913 / 1456 / 8255
Multi-X		FP
Big 4	7378	2639
Multi-X		X2
1Off	2083	2468
Zodiac	6137	0448 Geminis
Lucky 3	1067	329
Multi-X		X3

Lotto 5

Sorteo #
Joker
Letter

0	x Jackpot
0	x Match 4+
0	x Match 4
0	x Afl. 12,00

Proximo Jackpot: 275.000,-

Lotto di Dia

04-19-23-24-27

Sorteo # 6579

0	x Jackpot
13	x Match 4
235	x Afl 8,00

Proximo Jackpot: 56.000,-

Mini Mega

01-06-15-26

Sorteo # 1693
Mega Ball 11

0	x Jackpot
1	x match 4
24	x Afl. 500,00
195	x Afl 50.00
311	x Afl.15,00

Proximo Jackpot: 1.000.000,-

Mini Mega – Mega Plus Afl. 1.500.000,-

Mega di Number Korsou

Sorteo #

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Sta. Anna	San Lucas
Tel. 586 8181	Tel. 584 5119

EMERGENCIA 911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Rattlesnake recien naci na 'mega den' di Colorado ta haciendo nan debut live

(AP) - un asina yama 'mega den' di centenares di rattlesnake na Colorado awo lo bira mas grandi mirando cu fin di e temporada caluroso a yega di e babynan ta naciendo.

Danki na video di livestream, cientificonan cu ta studiando e den na Colorado ta siñando mas tocante e reptilnan egnimatico cu hopi biaha no ta ricibi comprension. Nan ta observando mientras esnan chikito, yama pup, ta bay entre e muhenan adulto.

E publico por mira tambe riba Project RattleCam su website y yuda cu e trabao importante incluyendo con pa saca afo cua ta cua. Desde cu e investigadornan a pone nan camara remoto online den mei, varios di e colebranan a ser conoci den un chatroom y pa e cientificonan cu nombernan incluyendo "Woodstock," "Thea" y "Agent 008."

Nan ora di come live, cual ta atrae te hasta 500 persona na mesun tempo, riba diahuebs a mustra un cantidad di colebra baby cu rabo chikito. Nan tin hopi pa crece ainda: Un rattlesnake ta agrega un segmento cu ta haci zonido na su cola cada bes cu e kita su cuero bieu algun biaha pa ana.

E proyecto ta den colaboracion cu California Polytechnic State University na San Luis Obispo, compania di kita colebra

Central Coast Snake Services y Dickinson College na Pennsylvania.

Pa medio di involucra e publico, e cientificonan ta spera di deshaci di e idea cu e colebranan aki ta usualmente peligroso. De hecho, e expertonan ta bisa cu rarabes nan ta morde si no provoca nan of nan sinti nan mes den peliger.

E tipo di colebra aki no solamente ta entre e tiki reptil cu ta cuida di nan yiu. Nan ta te hasta cuida di e yiu di e otronan. E adultonan ta proteha y duna calor na e pupnan for di nacemento te ora cu nan bay drumi, segun Max Roberts, graduado di CalPoly.

"Nos ta regularmente mira loke nos gusta yama 'babysitting.' E muhenan na estado cu nos por visiblemente mira no a duna luz ainda, ta e tipo cu ta proteha e babynan recien naci," Roberts a conta diaranson.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y generalmente seco
Den marduga y mañan: temporalmente hopi nubla cu un awasero breve

Temperatura maximo 34 grado celsius
Temperatura minimo 28 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 35 pa 42 grado celsius
UV index: 12

Bahada di solo : 6:51 pm
Subida di solo : 6:29 am

Biento:
Modera for di direccionnan entre oost-noordoost y oost-zuidoost;
Forsa 3 te 4 (12 te 30 km/ora, 7 te 16 nudo).
Durante di dia basta fuerte te posiblemente fuerte den rafaga;
Forsa 5 te 6 (31 te 50 km/ora, 17 te 27 nudo)

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
Na e momentonan aki no tin disturbio di importancia pa weer local. Humedad persistente den region por laga algun awasero local desaroya durante e periodo di pronostico aki.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil, rond di 2 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: modera cu olanan alrededor di 3 pa 4 pia.

"No me llores, porque si lloras me apeno. Encambio si tu me cantas yo siempre vivo y nunca me muero"

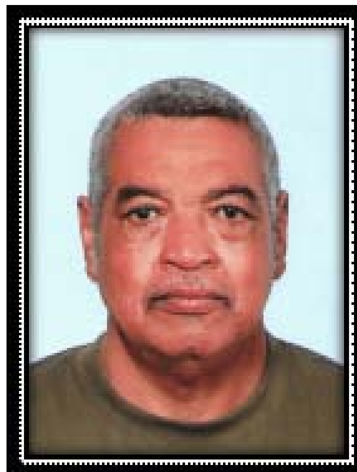
Juan Gilbertus Schwengle
Cariñosamente yama "Viejo, Tati, Juany, Mr. Schwengle"
*06-10-1955 - †23-08-2024

Na nomber di: **Su forever love:**
Odalayne "Oddy" Schwengle-Croes
Su yiunan:
Josette Schwengle y Sandra Correa Ospina
Tahnee Schwengle
Nathan-John Schwengle
Su curazon nan:
Chanelle Odalayne y Clyde-John Maduro
Izaac Sean y Damian John La Croes
Jayden y Christopher Abma Correa
Mescos su nieto/a nan:
Jaydrick Odor, Nicole Robles, Abigail Kock, Aidan La Croes
Su ruman nan:
Filomena "Mena" Schwengle y famia
Margarita "Greta" Schwengle y Famia
†Ingrid Odor-Schwengle y famia
Famia Schwengle na Hulanda
Stima manera ruman:
Amne Hamoud y famia
Diana y Marlon Pieters y famia
Juni y Ellen Pereira y famia
Esther Ofringa y famia
Su unico tanta stima:
Hendrika "Dika" y Edwin Angela-Marin
Su swa y cuña nan:
Aiza Croes y famia
Aldrich y Irene Croes y famia
Randall y Ana-Maria Croes y Famia
Roland Odor
Su subrino/a nan:
Christine, Krystle, Jarlath, Randall, Wesley y Nasya Kevin, Johnathan, Celine, Silvianne
Su primo/a nan mas jega:
Mariana Jimenez y famia, Andres Garcia y famia, Alex Aponte y famia, Vladimir de Cuba y Famia, Fidel de Cuba y Famia, Mirta, Linda y Mieka Rasmijn y famia, Mayra v/d Linden y famia, Famia Marin, Aurita Maduro y famia
Stima manera mama: Magda Steenen y famia Daphne Arends y famia
Stima manera tanta: Erla y Marcia y famia
Su comadre y compadre nan stima:
Sonaly Fernandez y famia
Egbert Frigerio y famia Edi Diaz y famia
Rudje Arends y famia
Carlos Bulos y famia
Paul Croes y famia
Su amigo/a nan stima:
Blanca y Jorge, Carlos Molina, Zelda y Godfried, Carmen y Bito, Mayon, Quetica y Brian, Armand, Harold y Yvone, Aurita, Cinthia, Marieta, Emily, Estrellita, Mientje, Eveline, Anchie, Elvia y Alex, Miriam, Desiree, Gloria, Benita, Minerva, Sharlene, BabyJoy y famia, Zilia y famia, Jani y famia
Su bon amigo/a nan di:
Grupo Theatral Kibrahacha "GTK", DC Brothers, Colegio Gang y Djiespies
Su ex-collega nan di: St. Dominicus College, Directie Onderwijs Aruba, Scol di Amor, Traimerdia, ECA NV y Mascaruba
Demas famia, amigo/a nan y conocir nan:
Schwengle, Croes, Marin, v/d Linden, Verhoeks, Odor, Aponte, Angela, Jimenez, Wever, Rasmijn, Thijsen, Acosta, Rosales, Maduro, Krozendijk, Valentijn, Boerman, Brokke, La Croes, Fernandez, Tromp, de Cuba, Hernandez, Correa Ospina, Garcia, Heymering, Ruiz, Fingal y Martinez
Un danki ta bai di curason na:
Dr. Joaquin v Trigt y staff
Dr. Casper Lacle y staff
Dr. Romeo Kock y staff
Personal di Ambulance y polis cu a lucha te na fin
Su ayudante nan di cas:
Milena, Pedro, Julio y Surette

Ta invita pa e acto di condolencia dia 02 September 2024 di 7.00pm - 9.00pm na Aurora Funeral Home. Despedida lo tuma lugar dia 03 September 2024 di 1.00pm - 4.00pm na Aurora Funeral Home.
Nos disculpa si por a lubida di pone algun famia, amigo/a of conocir. Despues di despedida nos NO ta ricibi bishita na cas.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

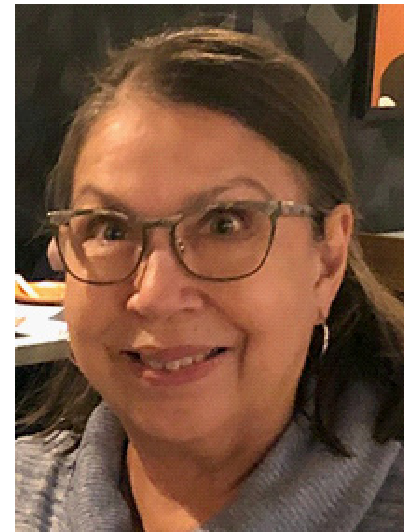
Nos ta anuncia fayecimento di:

Oscar Augustin Bergrok
*19-08-1954 - †29-08-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Cu inmenso dolor na nos Curazon, nos ta anuncia fayecimento di:

Rosabella R. Fernandes do Nascimento-Harms
Mihor conoci como: "Bea"

*30-01-1957 † 27-08-2024

Bea a wordo crema dia 29 augustus 2024.

Hunt Dental tin e tristo deber
di anuncia fayecimento di

Rosabella (Bea) Fernandes do Nascimento-Harms
27 Augustus 2024

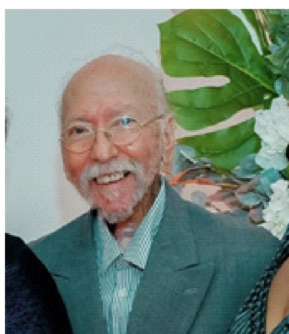
HUNT DENTAL

Su biahe na e mundo aki por a yega na su fin, pero su impacto den nos bida nunca lo termina. Den cada recuerdo keri, su presencia ta keda ancra, brindando nos consuelo y guiando nos pa bai dilanti". – A.M.

Cu imenso tristesa ta anuncia fayecimento di:

Stefanus Adrianus Maduro
Mihor conoci como "Quito"

*02 September 1955 - †20 Augustus 2024

Na nomber di su:
Casa:
Roslin Kock
Yiunan:
Luigi Maduro y Farrah Farro
Amanda Maduro y Alan Coutinho
Letizia Maduro y Yonina Sint Jago
Nieta y nietonan:
Imani, Ezra y Hendrix
Louie y Miles
Rumannan y famia:
†Norma Maduro
†Wijki Maduro, Chibi de Cuba y famia
†Joe Maduro, Myra Maduro-Arends y famia
Freddy Maduro, Gianna Koolman y famia
†Jichi Maduro, Gerry Harmsen y famia
Alchi y Maria Maduro y famia

Demas famia:
Lulu y Neeuw Lioe-A-Tjam y famia

Tur su primo, primanan y nan famia
Swa y cuñanan:
Margriet y Toy Balentin y famia
Niek Kock, Gabiria Kock-Dijkhoff y famia
Milly Kock, †Ewoud Jonker y famia
Monty Kock, Roelien Hofman y famia
Evelyn y José Suarez y famia

Ex-coleganan y amistadnan.
Ex-coleganan di Colegio Arubano, Colegio EPI, Universidad di Aruba, Simar, Skol & Komunidat, OPPA, Banda Musical OPPA y Chapo Great.

Ex-studiantenan di Colegio Arubano, Colegio EPI y Universidad di Aruba.

Amistadnan di Colegio Gang 70's y hopi otro amigo- y amiganan na Aruba y den exterior, especialmente esunnan hopi cerca di curason.

Programa:
Acto di despedida ta tuma lugar diasabra 31 di augustus na Pray Funeral Home San Nicolas cuminsando for di 5'or di atardi te 9'or di anochi. Oportunidad pa condolencia ta di 5'or pa 8'or p.m.

Reflexion riba Quito su bida: 8'or pa 9'or p.m.

Na lugar di krans of flor, lo aprecia un donacion na Fundacion Pasadia Infantil Te Aworo San Nicolas. Lo tin un box disponibel pa donacion.

Salmo 23. "Señor ta mi wardador mi n' tin falta di nada. Maske mi pasa den e klof di mas skur mi n' tin miedo di nada"

Cu imenso dolor y tristesa na nos curason nos ta anuncia fayecimento di:

Sra Vda. Higinia Marciana Victorina Ras
Mihor conoci como
Ina, Inche, Ind
Ina La Bailarina
Casa di † Carlos Boekhoudt

*06-03-1954 - †27-08-2024

Mama: † Anna Grovell
Tata: † Hyacintho Ras
Padrastro: † Sylvio Cominencia

Su yuinan:
Micheal Ras y yui
Gregory y Carolina Sanchez y Victoria Sanchez
Anthony Sanchez y yui
Angelo Sanchez y yui nan

Nieta Stima Manera yui:
Naomi Wilson y Chris Dirksz y jiunan

Su Rumannan:
Diana Ras y Freddy Kelly y yiunan
Norma Ras y Jairo Violenus y yiunan
Freddy y Lisette Ras-Rodriquez y yiunan
Seagrid y Nel Frank-Ras y yiunan
†Hyacintho Ras y yiunan
Claudia y Tino van der Biezen-Ras y yiunan

Nieto y Nietanan, Bisanieto y Bisanieta nan, Tanta y Omo nan, Primo y Prima nan
Subrino y Subrina nan / Iha nan / Swa y Cuña nan.

Su bon amigonan di Cas:
Roy Sneek
Chito Volk
Rose Volk di Corsou

Demas Famia nan y demas conocir mucho hopi pa menciona na Aruba, Hulanda, Corsou, Boneiro, USA, Inglatera. Grupo di fiesta / Grupo di Song Festival bot. Su ex-colega nan di Renaissance Island Aruba / RED Sail Sport (Peter de Hoog), Aura Bremo (lotto), Amigo nan piscado

Na nomber di famia y conocirnan: Ras, Boekhoudt, Grovell, Geerman, Sanchez, Aparicio, Kelly, Violenus, Rodriquez, Frank, van der Biezen, Wilson, Donata, Franken, Matos, Kock, Solognier, Bislip, Quant, Ridderstap, Goeloe, van der Linden, Tromp, Casuela, Panneflek, Paesch, Schwengle, Gamara, Wouters, Simon, Flanders, Silberie, Ruiz, Werleman, Jansen, Lejuez, Lopes.

Demas Famia nan y Conocir nan na Corsou: Cominencia, Martina, Maduro, Julia.

Deseo di defunto ta pa bisti alegre, enbes di flor lo tin un box disponibel pa haci donacion pa Hospice Atardi

Despensa si den nos tristesa nos por a lubida algun familiar y amigo nan.

Ta invita tur famia, amigo, bisiña y conocir nan pa asisti na acto di condolencia cual lo tuma lugar Dialuna 02 September 2024 di 7pm -9pm. Creamacion Diamars 03 September 2024 di 2pm – 4pm atardi na Pray Funeral Home San Nicolas.

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1

Cu dolor na nos curason nos ta anuncia fayecimento di:

Mildred Gertrude de Cuba
Mihor conoci como:
"Mimi of Tia Mimi"

*15-03-1941 - †22-08-2024

Na nomber di su:

Rumannan:
†Grace, †Hans
†Ronnie, †Rina
Eric y Maria
†Nochi, Joyce
Roy y Mena
Nel y Enid
†Anthony, †Zoraida
Isaac y Claire

Sobrino(a)nan:
Inge, Jerry, Heidi
Marilyn, Astrid, Ronchi, Rachelle
Eric Jr, Gillian, Javier
Ariadne, Diantha, Norman Jr.
Dorothy, Astrid, †Ricky, Roberto
Diahnne, Lionel
Isaiah, Zoë
Nigel, Nadine

Tanta:
Rina Arendsz-de Cuba y famia
Candi de Cuba y famia

Demas famia, primo(a)nan, amistadnan y bisiñanan.

Ta invita pa e acto di condolencia y entiero cu lo tuma lugar Diasabra 31 di augustus 2024 na Aurora Funeral Home di 9:00 am pa 11:00 am y despues lo sali bay pa santana catolico na Playa. Considera esaki como un invitacion personal.

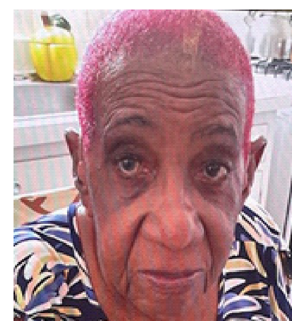
The Lord is my shepherd,
I shall not want.
Psalm 23.

With deep sorrow we announce the passing of our beloved:

Mrs. Violet Irene Cicilia Gibbs

*28-10-1932 - †28-08-2024

Date and time of the funeral, will be announced later.

Alemania ta repatria 28 ciudadano Afgano, e prome deportacion desde cu e Taliban a tuma over na 2021

(AP)—Alemania a deporta ciudadanonan Afgano back na nan pais ayera pa prome biaha desde augustus 2021 ora e Taliban a regresa na poder na Afganistan.

E vocero di gobierno Aleman Steffen Hebestreit a describi e 28 ciudadanonan Afgano como criminalnan condena pero no a clarifica nan ofensanan. “E interesnan di seguridad di Alemania claramente ta pesa mas cu un declaracion pa proteccion di criminal- y individualnan cu ta pone seguridad nacional den peligro,” Hebestreit a bisa den un declaracion.
E agencia noticiero Aleman dpa a reporta, citando informacion for di e estadonan federal envolvi den e deportacionnan, cu e ofensanan a inclui abuso sexual, incendio provoca y homicidio involuntario.

Minister di Asunto Interior Nancy Faeser a yama e movida aki un asunto di seguridad pa Alemania. “Bo a mira cu nos a implementa e ley y a deporta criminalnan back pa Afganistan,” el a bisa durante un conferencia di prensa ayera atardi. “Den mi perspectiva, esaki ta necesario pa mantene confiansa den e regla di ley.”

Sinembargo, Julia Duchrow, secretaria general di Amnesty International na Alemania, a critica e deportacionnan. Den un declaracion ayera, el a bisa cu e gobierno pa rendi bao presion durante un campaña di eleccion. El a agrega cu Afganistan no ta safe y a acusa cu e deportacionnan ta viola ley internacional.
Berlin no tin relacion diplomatico cu e Taliban, rekeriendo e gobierno pa traha via otro canalnan. No ta probable cu e accionnan di ayera lo resulta den un relacion mas amistoso entre Alemania y e Taliban, specialmente despues di e implementacion di e prome set di leynan na Afganistan siman pasa pa preveni vicio y promove virtud na Afganistan. Esaki ta inclui un rekisito pa un hende muhe tapa su cara, curpa y bos pafo di cas.

Mientras cu Hebestreit a bisa cu e deportacionnan tabata un trabao di varios luna caba, nan a tuma luga un siman despues di un atake cu cuchiu den e ciudad di Solingen den cual e sospechoso ta un ciudadano Sirio ken a aplica pa asilo na Alemania.
Mester a deporta e sospechoso pa Bulgaria aña pasa pero supuestamente el a disparce pa un tempo y a scapa deportacion. A ordena pa e keda den costudia diadomingo riba sospecho di asesinato y miembresia di un organisacion terorista wardando mas investigacion y un posible acusacion formal.

Tambe tabatin debate tocante inmigracion prome cu e eleccionnan regional diadomingo den e estadonan di Saxony y Thuringia, unda ta anticipa cu partidonan anti-inmigracion manera e Alternative for Germany lo sobresali. Na juni, Canciyer Olaf Scholz a priminti cu e pais lo cuminsa deporta criminalnan for di Afganistan y Siria atrobe despues di un atake cu cuchiu pa un inmigrante Afgano a laga un agente policial morto y cuatro hende mas herida.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

“Señor ta mi wardador, mi’n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa”.
Salmo: 23

Cu inmenso tristeza na nos curason, nos ta participa fayecimento di

Arsenio R. Willems
Mihor conoci como:“Tilo”

*02-08-1960 - †28-08-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

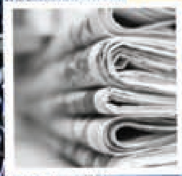

FELIZ DIA DI

PRENSA

Aeropuerto di Aruba
ta balora boso
dedicacion y compromiso
continuo pa tene
comunidad di
Aruba informa tocante
tur e desaroyonan
di nos Aeropuerto.

Feliz Dia di

PRENSA

Aruba Hotel & Tourism Association ta gradici nos periodistanan y tur trahado di prensa pa nan dedicacion y compromiso pa tene nos comunidad informa!

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 31 augustus 2024 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Lonen in Aruba niet aantrekkelijk: Personeelstekort in het ziekenhuis beïnvloedt de zorgkwaliteit

Pagina 3

Volgens SNBA zijn er Revenue Centers geïdentificeerd om bedrijven naar San Nicolas te trekken

Pagina 4

Medewerkers van S.A.B.A. voeren actie

Pagina 7

Minister van Integratie Glenbert Croes:

"We moeten ervoor zorgen dat onze eigen jongeren de eerste kans krijgen op een baan

Op 27 augustus publiceerde Bon Dia Aruba een artikel over een nieuw beleid voor migranten, waarover burgers op sociale media verschillende vragen stelden. Deze week gaf minister van Arbeid, Energie en Integratie, Glenbert Croes, tijdens een persconferentie meer uitleg over dit onderwerp.

Minister Croes verklaarde dat in het Handboek Toelating, goedgekeurd in 2023 door de ministerraad, er bepaalde beleidsrichtlijnen zijn opgesteld voor procedures. Hierbij hebben ze samengewerkt met verschillende gremia zoals AHATA, Comercio Unido Aruba, ATIA, de Kamer van Koophandel en enkele vakbonden, vooral die uit de private sector die betrokken waren bij dit proces.
De minister gaf uitleg over een van de beleidsrichtlijnen die ze met deze gremia hebben ontwikkeld, vooral met betrekking tot de juridische alternatieven die zijn ontstaan door de pandemie. Tijdens de pandemie keken ze hoe ze een pad konden creëren zodat mensen legaal konden blijven door de gesloten grenzen, en hoe ze een manier konden vinden om migranten legaal te maken.
Minister Croes legde uit dat de gremia hebben gevraagd om de toelatingseisen te versoepelen en deze iets makkelijker te maken.

Binnen het kader van de implementatie van deze beleidsrichtlijnen, moet er een onderscheid worden gemaakt tussen de categorieën "reeds aanwezige migranten" en "nieuwe migranten," waarbij de aankomstdatum het criterium is om onderscheid te maken tussen de twee categorieën.
Volgens het document met deze nieuwe richtlijnen staat het volgende vermeld:
Alle vreemdelingen die voor 1 januari 2024 legaal Aruba zijn binnengekomen, vallen in de categorie "reeds aanwezige migranten." Degenen die daarna legaal binnenkomen, worden geclassificeerd als "nieuwe immigranten."
Een reeds aanwezige migrant kan, vanaf het moment dat hij of zij legaal in Aruba verblijft en in het bezit is van een verblijfs- of werkvergunning, onmiddellijk een aanvraag indienen voor een "Gezinsherenigingsvergunning."

Reeds aanwezige migranten die met succes ten minste 12 weken cursussen hebben gevolgd in het kader van Onderwijs voor Werk (EpE), zijn vrijgesteld van de arbeidsmarkttest. Hiervoor zal DIMAS binnen een periode van twee weken overleggen met DPL, volgens minister Croes, om deze nieuwe beleidsrichtlijnen te beheren.
Minister Croes kreeg ook kritiek van de oppositie met betrekking tot het binnenhalen van migranten om in Aruba te werken. Hij verklaarde dat de legale alternatieve routes prioriteit geven aan buitenlanders die al fysiek in Aruba zijn. Daarom hebben ze ervoor gekozen om te vertrekken vanuit het standpunt dat "ze allemaal al een plek hebben om te wonen."

Als voorwaarde wordt gesteld dat degenen die aanvragen om werknemers naar Aruba te halen, of het nu gaat om een aannemer, werknemer of bedrijf, ervoor moeten zorgen dat er geschikte huisvesting beschikbaar is.
Tot slot meldde hij dat het proces voor het verlenen van een vergunning drie weken zal duren, waarna de persoon een voorlopige goedkeuring krijgt. Daarna hebben ze zes weken om het proces bij DIMAS af te ronden.

Hoeveel zouden AZV en SVB… *Kunnen bijdragen aan aflossing van schulden…?*

We zijn weer dicht bij het moment waarop de Staten een nieuw parlementair jaar ingaan, in dit geval het laatste vóór de nieuwe verkiezingen in 2025. We zullen niet vooruitlopen op wat de rede van de Gouverneur zal brengen, dat horen we wel op de dag zelf. Wat op dit moment interessant lijkt is het onderwerp dat de aandacht kan opeisen van de politieke partijen in de volksvertegenwoordiging en daarbij een duidelijk standpunt zal vergen, waarvoor nu al een zekere urgentie bestaat.

Een dergelijk thema is de discussie over het financieel positief saldo, niet alleen van het Land maar ook van de 'collectieve sector' die voor deze periode is vastgesteld. De definitie van deze sector die met een zekere vertraging tot nu toe heeft plaatsgehad vanaf het begin van het financieel toezicht, loopt nu ook vertraging op maar vanwege een ander motief. Men is namelijk bezig met het voorstel om de collectieve sector voor de autonome eilanden in het Caribisch gebied te 'harmoniseren' en vast te stellen.

In ieder geval heeft het CAft op basis van de nu geldende normen onder andere in zijn advies op de ontwerpbegroting 2025 naar voren gebracht dat niet alleen gekeken moet worden naar het surplus van het Land Aruba maar ook van de collectieve sector. Met name is de vraag gesteld hoe het staat met het surplus bereikt bij de fondsen van zowel AZV als SVB Aruba in 2022 en 2023, daar dit positieve resultaat kan bijdragen aan wat beschikbaar zou kunnen zijn voor het aflossen van schulden van het land. Het CAft wijst op de voorspelling van de accumulatie van overschotten bij AZV en SVB (in de meerjarenbegroting) en vraagt zich terecht af wat beschikbaar zal komen voor schuldaflossing. Daarnaast stelt het toezichthoudend orgaan vast dat in de meerjarenbegroting de regering uitgaat van een continuering van dezelfde aanzienlijke overschotten bij de SVB in de komende jaren, terwijl SVB zelf verwacht dat gaandeweg dit surplus zal slinken, gezien de stijgende uitgaven die men voorziet vanwege de verdere vergrijzing van de bevolking. Volgens het CAft verwacht de SVB voor 2029 een overschot van slechts Afl. 4 miljoen. De regering gaat uit van een vast overschot van Afl. 51 miljoen voor alle jaren tot en met 2029, een aanzienlijk verschil.

Bovendien, als men de projecties van SVB als uitgangspunt zou nemen, dan zou de collectieve sector in 2029 maar een positief saldo van 1% BBP hebben en niet de 1,6% waar de regering nu op rekent. Daarnaast bestaat er niet genoeg duidelijkheid over de financiële ontwikkelingen bij AZV, waar ook verwacht wordt dat men te maken zal krijgen met stijgende uitgaven in de komende jaren vanwege de toename van de groep ouderen, die relatief meer gezondheidsproblemen heeft. Het CAft constateert dat in het wetsontwerp niet duidelijk wordt gemaakt wat men denkt te doen met de genoemde overschotten in verband met het terugdringen van de staatsschuld.

We kunnen ons levendig voorstellen wat de reden is dat de regering van Aruba tot nu toe hierop geen antwoord heeft gegeven. Het betreft ook geen simpele kwestie waarbij de regering zomaar deze overschotten kan overboeken naar de eigen rekening. Wat is het geval? Momenteel zijn er drie entiteiten die aanzienlijke en interessante overschotten vertonen: Aruba Tourism Authority (ATA), AZV en SVB. Het geval ATA is redelijk simpel daar diens wetgeving voorschrijft dat het jaarlijks resultaat, met inhouding van noodzakelijke reserves, naar Land Aruba wordt overgemaakt. Maar daarentegen heeft bijvoorbeeld de SVB geen wettelijke regels die voorzien in een dergelijke overdracht van de bank naar de overheid; wat wel is geregeld is de interne overdracht van fondsen naar het zogeheten 'schommelfonds' waaruit eventuele tekorten bij andere fondsen kunnen worden bestreden. In het geval van AZV speelt een vergelijkbare situatie, waarin wel wettelijk is geregeld hoe het Land moet bijdragen wanneer AZV een tekort ervaart, maar het tegengestelde is nergens geregeld.

Maar, als de zaken er zo voorstaan, waarom komt deze kwestie tot nu toe niet naar voren in het politieke circuit? Het zou juist hier moeten zijn dat men al een gedegen debat had moeten aangaan in het parlement over de toekomstige ontwikkelingen in onze gemeenschap. Het thema vergrijzing brengt ook de afspraken met Nederland naar voren, in verband met de evaluatie die er zou moeten plaatsvinden om te bepalen of de pensioenleeftijd al of niet verhoogd zou moeten worden tot 66 jaar. Als deze kwestie serieus zou worden besproken dan moet men wel tot de conclusie komen dat een goed deel van de genoemde overschotten niet gebruikt kunnen worden voor het aflossen van schulden omdat wij als bevolking een legitiem belang hebben bij het aanhouden van adequate reserves zowel bij SVB als AZV, gezien de sociaaleconomische ontwikkelingen in de komende jaren. Maar, als wij niet zo onverantwoordelijk willen zijn om zo maar wat cijfers op te gooien, waar blijft de overheid dan met de betrouwbare gegevens die we nodig hebben om te kunnen beoordelen wat wel of wat niet kan?

Het is werkelijk niet te geloven dat we een parlement hebben dat veel tijd besteedt aan een simpele zaak zoals het conflict met de taxichauffeurs, waar van diverse kanten wordt geprobeerd daar een politiek slaatje uit te slaan, maar het debat over de koers die het staatsschip in de komende jaren moet gaan varen, daar is geen aandacht voor. Dat de regering zwijgt is nog te begrijpen, maar waar is de tegendruk? Wellicht dat de Gouverneur dit thema kan aanroeren…?

Lonen in Aruba niet aantrekkelijk: Personeelstekort in het ziekenhuis beïnvloedt de zorgkwaliteit

Recentelijk bevestigde ziekenhuisdirecteur Jacco Vroegop in een artikel van een lokale nieuwsbron dat het ziekenhuis moeite heeft om artsen en gespecialiseerde verpleegkundigen aan te trekken en te behouden, mede door het salarisniveau in Aruba. Onze redacteur sprak met Gregory Croeze, de financieel directeur van het ziekenhuis, die meer toelichting gaf over de meest kritieke gebieden en hoe dit de zorgkwaliteit beïnvloedt.

In de publicatie van het lokale nieuwsmedium Noticia Cla, geeft Vroegop aan dat het steeds moeilijker wordt om artsen, gespecialiseerde verpleegkundigen en ander ziekenhuispersoneel, dat niet direct in de zorg werkt, aan te trekken en te behouden. Op basis hiervan vroeg onze redacteur aan de heer Croeze welke de meest kritieke gebieden zijn.

Hij legde uit dat het personeelstekort in de zorgsector niet alleen in Aruba voorkomt, maar een wereldwijd probleem is. Hij wees erop dat er momenteel op de website van het ziekenhuis een lijst met vacatures staat met ongeveer 50 openstaande functies, wat betekent dat er ongeveer 150 mensen nodig zijn omdat sommige functies meer dan één persoon vereisen.

Hij vervolgde met de uitleg dat er vaak verschillende medisch specialisten tijdelijk in dienst komen, soms voor enkele weken tot een paar maanden. Dit betekent dat de vacature open blijft staan, tenzij er een specialist bereid is om vast of voor een langere periode te blijven.

Croeze gaf als voorbeeld de positie van gipsverbandmeester, waarvan hij benadrukte dat het bijna onmogelijk is om iemand te vinden omdat het salaris dat het ziekenhuis biedt, in lijn met de CAO, niet aantrekkelijk genoeg is om specialisten naar Aruba te trekken en te behouden.

Hij voegde eraan toe dat dit probleem niet alleen geldt voor zorgpersoneel, maar ook voor vele andere functies binnen het ziekenhuis. "Ze geven er de voorkeur aan om te blijven waar ze zijn omdat ze daar meer verdienen, of ze gaan bijvoorbeeld naar Bonaire waar ze ook iets meer kunnen verdienen. Dat is de grootste uitdaging die we hebben om mensen te vinden, maar ook om ze hier te houden," benadrukte hij.

Wat betreft hoe dit probleem de kwaliteit van de zorg in het ziekenhuis beïnvloedt, gaf Croeze aan dat als er niet genoeg personeel is, ze niet alle zorg kunnen bieden die ze willen geven.

Dit kan ertoe leiden dat ze mensen moeten inzetten die minder gekwalificeerd zijn, wat de zorgkwaliteit beïnvloedt, of dat patiënten ervoor kiezen om elders zorg te zoeken die niet in Aruba beschikbaar is. Hij benadrukte dat dit niet vaak voorkomt omdat ze meestal wel de benodigde zorg kunnen bieden, maar dat de werkdruk op de huidige groep werknemers hierdoor toeneemt.

"De druk op de groep die werkt, wordt groter omdat er een personeelstekort is. Je merkt dat deze mensen vermoeider zijn, meer gedemotiveerd raken, en zelfs burn-out kunnen krijgen omdat ze te veel uren maken, ze niet genoeg tijd hebben om vrij te nemen of zodra ze vrij zijn, worden ze gebeld om te komen werken om een dienst van een ander over te nemen.

De druk op degenen die werken is erg groot omdat ze geen ruimte hebben om van hun vrije dagen te genieten omdat ze extra moeten werken," benadrukte hij.

Hij wees erop dat dit probleem niet alleen geldt voor zorgpersoneel, maar ook voor veel ander personeel in het ziekenhuis dat niet direct in de zorg werkt.

Zoals Croeze al aangaf, is het personeelstekort in de zorgsector al geruime tijd een wereldwijd probleem, waardoor het ziekenhuis zelf enkele initiatieven heeft genomen om de situatie te verlichten.

Hij legde uit dat het ziekenhuis heeft besloten om niet alleen afhankelijk te blijven van anderen, maar zelf verschillende cursussen is begonnen om hun personeel te helpen specialiseren.

Hij vervolgde met de uitleg dat deze cursussen een paar jaar geleden zijn begonnen. De HOH Academy biedt verschillende cursussen aan, zodat mensen zich kunnen specialiseren, vooral verpleegkundigen, zodat ze openstaande posities kunnen invullen.

Maar dit lost nog niet de kritieke situatie op wat betreft het probleem van personeelstekort. Hij voegde eraan toe dat tijdens de periode dat iemand een cursus volgt, er nog steeds iemand nodig is om het werk van die persoon te doen, wat een kritieke factor blijft.

Een ander punt van zorg is dat er mensen naar Aruba komen, maar slechts twee of drie jaar blijven, en ze blijven niet voor een lange of onbepaalde periode. Daarom, benadrukte hij, willen ze deze cursussen organiseren en zich richten op mensen die wel in Aruba willen blijven werken.

"We denken dat we over vijf, zes of zeven jaar de vruchten kunnen plukken van deze cursussen omdat we dan minder mensen van buitenaf hoeven te zoeken," benadrukte hij.

Daarnaast voegde Croeze eraan toe dat het ziekenhuis in Aruba veel samenwerkt met universiteiten en ziekenhuizen in Nederland. Hij legde uit dat ze momenteel samenwerken met UMC Utrecht, een centrum in Utrecht dat Aruba helpt met kinderartsen en neurologen, en dat ze proberen uit te breiden naar andere specialisaties.

Deze samenwerkingen, vervolgde hij, zorgen ervoor dat het personeel van Aruba ook naar UMC Utrecht kan gaan om geavanceerde training te volgen, waardoor ze hun vaardigheden behouden. Deze samenwerking is een vorm van personeelsuitwisseling waarbij de Nederlanders naar Aruba komen en de Arubaanse medewerkers naar Nederland gaan om te werken en meer expertise op te doen.

Hij voegde eraan toe dat ze momenteel ook proberen de samenwerking in de regio uit te breiden, bijvoorbeeld met Bonaire of Sint Maarten, om ook daar expertise te delen.

Volgens SNBA zijn er Revenue Centers geïdentificeerd om bedrijven naar San Nicolas te trekken

Errol de Freitas, voorzitter van de San Nicolas Business Association (SNBA), gaf afgelopen vrijdag een verklaring waarin hij de ontwikkelingen presenteerde die de laatste maanden in San Nicolas plaatsvinden, waaronder het project voor de revitalisering van de hoofdstraat van San Nicolas.

Fase 1 van het project, waarbij asfalt werd verwijderd en klinkers werden geplaatst van de Van de Veen Zeppenfeldstraat tot aan Charlie's Bar, is voltooid. Nu wordt gewerkt aan de tweede fase, die zich uitstrekt tot aan de Paulus Potterstraat.

Daarnaast zal er parkeergelegenheid worden aangelegd met verlichting, zoals door DOW is aangekondigd. Dit werk zal naar verwachting 50 dagen duren. De Freitas sprak zijn dank uit en gaf aan te hopen dat dit werk voor december klaar zal zijn, omdat "dit werk al vele jaren in de pijplijn zit."

In de visie die SNBA de afgelopen zes jaar met de regering van Aruba heeft ontwikkeld, zijn ze nu bezig om te zien wat er al is gedaan en ervoor te zorgen dat niets wordt overgeslagen zodat het uitgevoerd kan worden, zoals hij benadrukte tijdens zijn toespraak bij de opening van het Job Center van Hotel Secret's Baby Beach.
"Ik moet zeggen dat ik erg trots ben op de statistieken van het aantal mensen dat bij Secret's heeft gesolliciteerd," waarbij hij aangaf dat bijna 500 personen hebben gesolliciteerd en dat het idee hierachter is dat lokale mensen solliciteren, wat ook daadwerkelijk gebeurt.

"Het feit dat men zegt dat Arubanen lui zijn en niet willen werken, dat soort situaties komen overal voor, maar we moeten hen ook motiveren, hen eerlijk betalen, en zorgen dat ze voorbereid zijn op wat komen gaat," zei hij.
In deze visie voor San Nicolas, zoals hij aangaf, zal de straat die naar Carnaval Village leidt volledig veranderen, en ze hebben wat ze 'Revenue Centers' noemen geïdentificeerd, wat de plekken zijn die bedrijven over de brug zullen aantrekken.

Wat ze verwachten van de bedrijven en hun leden is dat ze de kansen benutten die hier liggen, en het soort bedrijf voorbereiden dat nodig is. "Het is iets meer gastronomisch. We merken dat Secret's het drankgedeelte nog niet volledig heeft benut. Ze hebben hun woord gehouden dat het winkelen hier beneden zal plaatsvinden, en daarom zal de avenue naar Colony de afstand korter en belangrijker maken," verzekerde De Freitas.
Daarnaast haalde hij de situatie van het Hickinson Hotel aan, waarbij hij een boodschap stuurde naar de eigenaren van het hotel om een beslissing te nemen, of het te ontwikkelen, verkopen of overdragen.

De Red Zone van San Nicolas krijgt ook kritiek, zoals De Freitas aangeeft: "We hebben met de minister van Justitie gezeten en ze zijn begonnen met het opruimen van de zwervers. Er is nu meer veiligheid op straat."
Wat betreft de vrouwen die in verschillende bars werken, zei hij dat het feit dat ze er zijn "prima is, maar ze moeten buiten de bar staan, netjes of in hun bar zitten en wachten. Historisch gezien was dat zo, maar we duwen er ook op aan om ze naar wat we 'Hanchi' noemen te verplaatsen, waar investeerders bezig zijn te investeren."

Wat betreft Colony, heeft hij al meerdere keren het onderwerp Santana di Cacho aangekaart, waarbij De Freitas meldde dat hij in deze zaak heeft vergaderd met het Departamento di Salud Publico en Directie Natuur en Milieu (DNM). "Maar het lijkt erop dat alleen bepaalde dingen naar voren komen voor kritiek of om problemen te veroorzaken. We moeten actie ondernemen, niet alleen voor de toeristen, maar ook voor onszelf. Als je kijkt naar de toestand waarin we foto's en video's hebben, laat dat zien dat het steeds erger wordt."

Hij deed een oproep aan degenen die onlangs hun dieren daar willen begraven om "alsjeblieft een dierencrematorium te zoeken en zo te helpen bij deze situatie."

Wat betreft Baby Beach, gaf De Freitas aan dat een van de grootste klachten die hij hoort is dat het strand zal worden afgesloten. Ze hebben samen met de regering van Aruba over dit onderwerp gesproken, waarbij hij verzekerde dat ze de kwestie serieus nemen. "Maar ik denk dat na veel overleg ze hebben begrepen wat we bedoelen, en nu moeten we ervoor zorgen dat dat deel wordt uitgevoerd."

Over een bijeenkomst met de minister van Economische Zaken, Geoffrey Wever, zei hij dat minister Wever kennis heeft genomen van de visie van SNBA omdat er uiteindelijk een visie moet zijn die de hele regering van Aruba moet dragen. "En als je een idee hebt van verandering, zei hij dat dat geweldig is. Ik weet dat hij aan zijn kant werkt, en ik hoop dat onze relatie blijft zoals die nu is, want uiteindelijk wint Aruba."

Tot slot zei hij dat de winkel genaamd Esquire, die bijna 100 jaar oud is en onlangs is gesloten na Aruba zoveel te hebben gegeven, specifiek de familie De Cuba, moest stoppen voor twee of drie maanden in stof om te wachten en daarbij, "wanneer was de laatste keer dat jij of ik daar iets kochten? Als je alle bedrijven hier vraagt die kritiek hebben op de vrouwen in de Red Zone, dan zijn zij hun grootste klanten, en we moeten deze zaken in balans brengen. Er is geen andere plek om te ontwikkelen. Laten we verstandig en organisch van bovenaf handelen, zodat we van ons eiland kunnen genieten."

Verblijfsvergunning voor als je al een hebt... *En voor de illegale vreemdeling ook ...?*

De verduidelijking die de minister belast met arbeid en integratie van buitenlanders heeft gegeven over het probleem van schaarste op de arbeidsmarkt en de binnenkomst van buitenlandse werknemers heeft enkele antwoorden opgeleverd, maar andere zaken onbeantwoord gelaten. Het klopt dat er regels en ogenschijnlijk ook oplossingen zijn gekomen voor de migranten die al op legale wijze in het land waren vóór begin 2024. Maar de bewindsman heeft daarentegen het thema van de illegale migranten niet eens aangeroerd. Het betreft mensen die soms al jarenlang hier wonen en werken. Het gaat om verschillende nationaliteiten maar vooral om de grote groep Venezolanen, waarvan maar een minderheid de status van vluchteling heeft, volgens gegevens van de overheid zelf.

Het oogt dus wel heel mooi om de regels voor het verkrijgen van een verblijfsvergunning te flexibiliseren voor degenen die al legaal hier verbleven en zo een verlenging van hun verblijf kunnen bewerkstelligen, maar het hete hangijzer van de situatie met duizenden illegaal aanwezige buitenlanders is onbesproken gebleven. We kunnen we dit wel begrijpen, maar niet goedpraten, De minister, en zijn partij nog minder, hebben geen trek in het bespreken van dit onderwerp. Het is niet mogelijk om verblijfsvergunningen zomaar uit te reiken aan illegaal hier verblijvende personen, noch in het geval van Venezolanen die een vluchtelingenstatus hebben, noch in andere gevallen die deze status niet hebben. Tot op de dag van vandaag zeggen onze wetten dat mensen zonder verblijfsstatus hier niets te zoeken hebben en men moet ervoor zorgen dat ze vertrekken. Dit betekent dat men deze situatie niet goed kan aanpakken als er geen aangepaste wetgeving komt, wat ook betekent dat men de gang naar het parlement moet maken. Maar daar heb je niet alleen de eigen 'cheerleaders' maar ook de oppositie… Dat verklaart dan de huidige impasse waarin men simpelweg over de zaak zwijgt, in de hoop dat niemand slapende honden wakker zal maken...

Maar wellicht lezen we de nieuwe regels verkeerd. Vraag: wat betekent concreet 'op legale wijze het land binnenkomen'? Dat men al over een verblijfsvergunning beschikte? Of dat men op 'legale' wijze het land is binnengekomen als toerist en vervolgens 'illegaal' is geworden door ongeoorloofd verblijf? Dit raakt de grote meerderheid die via de luchthaven is binnengekomen en die vandaag de dag wordt beschouwd als vluchteling of migrant zonder de optie om naar huis te kunnen gaan. Kunnen ze nu allemaal naar Dimas via een werkgever bij wie ze al in dienst waren of nu in dienst worden genomen?

Als dit niet de correcte interpretatie is en de nieuwe regels beperkt blijven tot degenen die al een verblijfsstatus hebben, dan zitten we met de kwestie van de duizenden illegale buitenlanders, die overduidelijk hun dagelijks brood verdienen door ergens bij een bedrijf te werken, want we zien hen niet bij de rotondes staan bedelen. Een voortgezette gelegenheid dus voor de ondernemer die geen zin heeft in het betalen van loonbelasting, sociale premies, niets. De dag dat de illegale werknemer ziek wordt en een dokter of ziekenhuis nodig heeft is het Land aansprakelijk bij internationaal verdrag en moet dus alle kosten dragen van het herstel en de eventuele uitzetting naar het land van herkomst. En waar blijft dan de boete en naheffing die de corrupte werkgever gepresenteerd moet worden?

Klaarblijkelijk behoort dit alles tot de goed bewaarde geheimen van onze overheid. We zeggen expliciet 'onze overheid' en hebben het dus niet alleen over de huidige regering, want al jarenlang schijnt er een onuitgesproken afspraak te bestaan tussen overheid en de ondernemer dat men met zachte hand te werk gaat bij de toepassing van de sancties die onze wetgeving voorschrijft. Het resultaat is dat de gemeenschap de lasten van dit beleid mag dragen, van de genoemde medische kosten tot aan uitzetting en het niet bijdragen aan belastingen en sociale premies.

Ondertussen kan de malafide ondernemer profiteren van de omstandigheid dat hij goedkoper goederen of diensten kan leveren waardoor hij meer winst kan maken. Maar, zou men zeggen, er is toch controle... Controle, welke controle? De enige entiteit die van ons het voordeel van de twijfel kan krijgen is de SVB die heel wat gaten vult die andere diensten laten vallen met hun minder dan middelmatig optreden.

Dit alles betekent niets anders dan dat, terwijl de minister de pers voor de gek houdt, zijn ambivalente definitie, van wie nu wel of niet legaal in het land was of die nu pas legaal het land binnenkomt, als gevolg heeft dat de privésector de vrije hand heeft om te blijven profiteren van het clandestiene leger van illegalen, waarbij men ervoor kan kiezen om hen te betalen volgens de nergens vastgelegde 'normen' van deze clandestiene sector, die een stuk lager zijn dan de wettelijk vastgestelde lonen. Het moge duidelijk zijn dat we het hier niet hebben over de bonafide werkgevers die volgens de regels te werk gaan. Juist zij ondervinden de negatieve invloed van de oneerlijke concurrentie van degenen die de overheid, bewust of onbewust, door gebrek aan kennis of kunde, de ruimte laat om hun verplichtingen niet na te komen.

Morgen – 1 september – vieren we de Internationale Dag van de Persvrijheid. Naast de viering en de erkenning van sommigen voor geleverd werk zou het goed zijn als de pers eens zou nadenken over de vragen die niet gesteld noch beantwoord worden. Zoals zaken er nu voorstaan, zijn er ruime mogelijkheden voor het voeren van een niet transparant beleid om de voorheen niet legale buitenlanders een vergunning te verschaffen, zonder dat men overgaat tot het formuleren en uitvoeren van een amnestie. Degene die een vergunning bemachtigt heeft geluk en de andere blijft behoren tot het gilde van illegalen die onze malafide werkgevers van dienst mogen zijn. Een oplossing om in te lijsten...

Belastingdienst: Team beantwoordt telefoons, maar oproepen zijn overweldigend

Recentelijk ontving onze redactie opmerkingen van bezorgde burgers over verschillende kwesties met betrekking tot de Belastingdienst (Departamento di Impuesto, DIMP). Een van de zorgen was dat het erg moeilijk is om telefonisch contact te krijgen met de afdeling.

Om deze reden nam onze redacteur contact op met de woordvoerder van DIMP, Meverly Romano.

Met betrekking tot de moeilijkheid om telefonisch contact op te nemen met DIMP, zei mevrouw Romano dat zij een team hebben dat voortdurend de telefoon beantwoordt, maar dat het aantal oproepen zeer groot is en dat het soms langer kan duren voordat iemand wordt geholpen vanwege de verschillende vragen. "We proberen de gesprekken zo kort mogelijk te houden, zodat anderen die wachten, sneller aan de beurt komen," aldus Romano.

Ook kan het voorkomen dat er op een bepaalde dag minder personeel beschikbaar is om de telefoon te beantwoorden, "hetzij door vakanties of ziekte, wat ervoor zorgt dat het langer kan duren om de oproepen af te handelen."

Romano raadt aan dat als iemand een dringend probleem heeft, deze persoon kan proberen terug te bellen of een e-mail te sturen naar info@impuesto.aw en de situatie daarin uit te leggen.

Gezien het feit dat er recentelijk in het lokale nieuws een verklaring van DIMP werd gepubliceerd waarin werd aangegeven dat de terugbetalingen voor het jaar 2023 zijn begonnen, hebben lezers contact opgenomen met Bon Dia Aruba om meer informatie hierover te vragen. De reden hiervoor was dat volgens hen er nog steeds mensen wachten op terugbetalingen voor het jaar 2022.

Daarop antwoordde Romano dat het proces voor de terugbetalingen van 2023 is begonnen. "Ondertussen werken we ook aan 2022. In de meeste gevallen betreft het personen die hun aangifte laat hebben ingediend, recentelijk zijn geregistreerd, of waarbij hun zaak meer onderzoek vereist."

Romano gaf aan dat een andere reden kan zijn dat de aanslag is verzonden, maar de terugbetaling is vertraagd omdat het bankrekeningnummer onjuist is of niet bij de afdeling bekend is. "We zien veel klanten die van bank veranderen en hun rekeningnummer niet bij ons bijwerken," zei ze.

Daarom wordt elke klant aangeraden om contact op te nemen met de afdeling en te controleren of alle gegevens correct zijn.

Partij Raiz: "Wij willen integriteit garanderen in alle processen, en dat is iets wat de Arubaanse gemeenschap ook wil zien"

Partij Raiz hield deze week een persconferentie om hun recente standpunt als coalitiepartij te verduidelijken en de laatste weken politieke veranderingen door te voeren, zoals partijleider Ursell Arends aangaf.

Arends verklaarde dat wanneer het gaat om gelijke kansen in eerlijke systemen, zij tot de positie moesten komen die zij nu hebben ingenomen, vooral gezien de abrupte veranderingen in het vergunningen- en taxioverdrachtssysteem.
"Dit zijn cruciale punten voor de principes van ons platform, waarvoor ieder van ons staat," zei hij.

Ze wisten ook dat bij het doorvoeren van deze veranderingen ze de kern zouden raken van de traditionele politiek, wat weerstand zou oproepen. "Vandaag zien we dat het doorvoeren van veranderingen vastberadenheid vereist om door te zetten, met het oog op het dienen van het algemeen belang."

Vorige week vond in het Parlement van Aruba een vergadering plaats waarin minister Arends zijn beleid verdedigde, met name rondom de overdracht van taxivergunningen. Hierop verklaarde minister Arends dat MEP-parlementariër Alvin Molina had gezegd dat "integriteit niet het doel hoeft te zijn," waarop Arends antwoordde: "Ik wil zeggen dat we hier allemaal zitten en zeker als minister van Integriteit, integriteit is het doel. We willen integriteit garanderen in alle processen die betrekking hebben op de samenwerking met de overheid, en dat is iets wat de Arubaanse gemeenschap ook wil zien."

Carlos Guiamo, adviseur van minister Arends, sprak over enkele punten met betrekking tot de werking van de democratie.

"Ten eerste kan geen enkele democratie optimaal functioneren zonder voldoende transparantie, zonder dat het volk toegang heeft tot overheidsinformatie. Om hierin verandering te brengen en een nieuwe standaard in overheids-transparantie te bereiken, heeft het ministerie de website Publico.aw gelanceerd," gaf Guiamo aan.

Volgens hem is dit bedoeld om meer transparantie te bieden over overheidsinformatie, zowel van het Ministerie van Integriteit, Transport, Milieu en Ouderenzaken als van het Ministerie van Economische Zaken, Communicatie en Duurzame Ontwikkeling van Geoffrey Wever, die zich ook bij deze website heeft aangesloten voor wat betreft personeelsuitgaven, beleidsdocumenten en rapporten.

De schaarste op de arbeidsmarkt zorgt voor...

Hogere salarissen en daarna hogere prijzen...

Aruba begint de eerste gevolgen te voelen van een zeer krappe arbeidsmarkt, hetgeen in het algemeen geen goede zaak is voor de economie. De bezorgde geluiden komen uit diverse hoek, zoals de situatie in het ziekenhuis aantoont, naar aanleiding waarvan een verslag hiervan in onze editie van 28 augustus. De Kamer van Koophandel en andere organisaties wijzen ook op de negatieve tendensen verschillende sectoren, om maar niet te spreken over de aanstaande migratiegolf die noodzakelijk zal zijn om aan de vraag naar arbeid in de toeristische sector te voldoen in de komende jaren. Het debat hierover is nauwelijks begonnen, wellicht ook omdat het een hoop andere dilemma's met zich meebrengt die een prominente plaats in het politieke debat zou moeten krijgen. Onze indruk is echter dat met name de regeringsfracties dat debat liever nooit zouden willen voeren.

In ieder geval zorgt het gebrek aan adequaat personeel ervoor dat een onderneming niet zo productief kan zijn maar heeft wel het – tijdelijke – voordelige effect voor bepaalde werknemers. Bedrijven gaan namelijk met elkaar concurreren om werknemers met bepaalde vaardigheden en ervaring binnen te halen of te behouden met het aanbod van hogere salarissen. In sommige gevallen ook met het aanbod van extra arbeidsvoorwaarden zoals een woning of de medewerking om er een te krijgen. Ook voorzieningen wat betreft transport, wat soms zelfs een auto van de zaak kan betekenen. We hebben het over alternatieven in het algemeen om het de beoogde werknemer naar de zin te maken, zonder verwijzing naar een specifieke lokale onderneming.

Maar een beter salaris, zelfs voor een deel van het totaal aan personeel vergroot al duidelijk de loonkosten van het bedrijf dat stappen onderneemt om aan het noodzakelijke personeel te komen. Dit zien we natuurlijk terug in de prijzen die het bedrijf wil bedingen voor de goederen of diensten die men levert. Dat zorgt dan weer voor hogere prijzen, ook en vooral voor degenen die geen salarisverhoging hebben gezien. Deze stijging van de inflatie, die lokaal wordt gegenereerd, voegt zich bij de geïmporteerde inflatie die aanzienlijk kan zijn omdat we nagenoeg alles importeren wat we nodig hebben. Zodoende kunnen we ervan uitgaan dat de schaarste aan arbeidskrachten uiteindelijk ons allemaal zal benadelen.

De vraag is natuurlijk wat de regering hiervan vindt. Dat hangt een beetje af van aan wie de vraag wordt gesteld. Een minister belast met economische zaken zal waarschijnlijk zeggen dat dit een ongunstige ontwikkeling is. Het kan zijn dat de collega belast met financiën niet nalaat te wijzen op de voordelen die dit zal brengen voor de staatskas: meer salaris, meer loonbelasting, meer sociale premies, etc. Ook veroorzaakt deze ontwikkeling tijdelijk een grotere koopkracht, niet bij iedereen maar bij degenen die wel profiteren van dat tijdelijke voordeeltje.

Maar de regering heeft meer taken en verantwoordelijkheden in deze. Er komt bijvoorbeeld ook schaarste voor binnen het overheidsapparaat waar we gedurende jaren al de klacht horen dat men de salarissen voor een bepaalde groep hogere ambtenaren, die absoluut noodzakelijk zijn voor het functioneren van de overheid, niet kan verhogen.

We hebben nota genomen van de – correcte – vermelding door een van de oppositieleden van het artikel in de Landsverordening Materieel Ambtenarenrecht (LMA), dat de mogelijkheid biedt om een ambtenaar, niet uitsluitend hoofden van dienst, een toelage toe te kennen van 25% op hun bruto salaris. Is dat een mogelijkheid om de experts die men nodig heeft iets meer te betalen? Het antwoord is 'ja en nee'. Ja, er zijn geen wettelijke belemmeringen hiertegen. Nee, want traditioneel is dit artikel 25 van de LMA gebruikt om degenen die aanspraak konden maken op de voordelen van nepotisme omdat ze tot de intieme kringen rondom een minister behoorden, hiermee te begunstigen. Het lijkt ons dat de meerderheid van onze politici er niets voor voelen om deze twee categorieën waartussen niet zoveel 'overlap' zou zitten, uit deze pot te betalen... Behalve deze mogelijkheid hebben we nimmer enig initiatief gezien om de onmisbare experts in openbare dienst beter te betalen. Daarom zullen we die holle klacht van overheidszijde blijven horen, wellicht ook omdat dit een geweldig goede smoes is om niet te voldoen aan de afspraken tot verbetering en vooruitgang in het overheidsgebeuren die de Nederlandse regering van onze regering eist. Voor die afspraken hebben ze zelf ook getekend, maar de twijfel blijft hoe serieus men zelf die verbintenissen neemt.

De schaarste op de arbeidsmarkt zal samen met de aanstaande migratiegolf nog meer gevolgen hebben voor de bevolking en ook nog eens veel verreikende gevolgen. Dat geldt niet alleen voor de al genoemde inflatie, maar ook voor de woningmarkt die voor spectaculaire problemen gaat zorgen. De enorme kloof tussen de vraag en het beperkte aanbod zal een schier onmogelijke situatie veroorzaken voor de lokale bevolking én de migranten. Een goed moment om de regering te vragen wat men gaat doen, toch? Het antwoord dat we nu zien is dat de woningstichting FCCA gaat investeren in een gebouw dat overheidseigendom is en dat een onderkomen voor studenten moet worden... Een mooi initiatief dat we niet gaan afkraken, maar hoe staat het nu met de hoofdtaak voor elke overheid om de groeiende schaarste aan woningen te bestrijden voor de grootste groep onder onze bevolking die niet in staat is om op eigen kracht aan een woning te komen? Zij vormen de groep die elke keer weer hun burgerplicht vervullen en gaan stemmen, om uiteindelijk in ruil daarvoor niets te krijgen...

Jarenlang heeft de meerderheid van onze politici de theorie aangehangen dat als er niet voldoende lokale arbeidskrachten zijn, dat je ze dan gewoon uit het buitenland moet aantrekken, toch? Nu moeten ze de ontstane situatie het hoofd bieden waarbij er geen winnaars te bekennen zijn, ook niet onder degenen die tijdelijk wat meer salaris hebben ontvangen...

Medewerkers van S.A.B.A. voeren actie

Zij vragen om een oplossing voor de precaire situatie voordat de capaciteit in de zorgcentra wordt verhoogd. Maandagochtend gingen de medewerkers van Stichting Algemene Bejaardenzorg Aruba (S.A.B.A.) in actie.

Werknemers uit zowel Oranjestad als San Nicolas legden hun werk neer om hun ontevredenheid en frustratie over de werkomstandigheden binnen de stichting te uiten. Onze redacteur nam contact op met mevrouw Magaly Britto van de vakbond SEPPA voor verdere toelichting.

Mevrouw Britto legde uit dat de voornaamste reden voor de actie het tekort aan personeel in de verschillende zorgcentra is. Ze benadrukte dat dit, samen met vele andere beperkingen in de zorgcentra van S.A.B.A., zoals onvoldoende of niet optimaal werkend materiaal, de situatie nog verder verslechtert.

Zij vervolgde dat de situatie nog meer verslechterde doordat S.A.B.A. besloot de capaciteit van 200 naar 207 bedden te verhogen, met een geleidelijke toename naar 230. Volgens S.A.B.A. zal deze capaciteitsverhoging de komende weken plaatsvinden.

Mevrouw Britto benadrukte dat de situatie voor de werknemers al zwaar is en dat het plan om het aantal bewoners verder te verhogen de situatie nog erger zal maken. De medewerkers eisen dat eerst de personeelsproblemen worden opgelost en dat, naarmate de capaciteit van de kamers toeneemt, er ook meer personeel beschikbaar moet zijn om de toename van het aantal bewoners op te vangen.

Volgens Britto klagen de werknemers dat het huidige rooster zeer problematisch is en vragen zij zich af waarom de bestaande problemen niet worden opgelost. Ze merkte op dat hoewel S.A.B.A. aangeeft dat de overheid subsidieert voor 230 bedden, dit de afgelopen jaren zonder overleg met de overheid is teruggebracht naar 200, mede door de stijgende kosten die S.A.B.A. dwongen om de capaciteit te verlagen. “De medewerkers voelen dat de overheid druk uitoefent om de capaciteit te verhogen zonder rekening te houden met de beschikbaarheid van voldoende personeel,” benadrukte ze.

Met betrekking tot de actie van maandagochtend onderstreepte Britto dat de werknemers hun stem wilden laten horen over wat er gaande is en willen protesteren tegen de werkomstandigheden. Ze voegde eraan toe dat ze ook een boodschap aan de overheid wilden sturen dat de druk om simpelweg de capaciteit van de bedden te verhogen zonder rekening te houden met de precaire werkomstandigheden niet correct is en niet langer door de medewerkers zal worden getolereerd.

Het is geen geheim dat de problematiek tussen S.A.B.A. en de Arubaanse regering al geruime tijd aan de gang is. Britto merkte op dat de medewerkers zich ervan bewust zijn dat de nieuwe directeur deze situatie heeft geërfd en hun positie begrijpen, maar daarom vragen de medewerkers juist om eerst de personeelsproblemen op te lossen voordat andere plannen van S.A.B.A. worden uitgevoerd.

“De gezondheid en het welzijn van de werknemers moeten voorop staan voordat de capaciteit van de bedden wordt verhoogd. We willen ook duidelijk maken dat het wisselen van directeur bij S.A.B.A. niets verandert aan de financiële realiteit van S.A.B.A., noch aan de situatie van de werknemers van S.A.B.A.,” benadrukte Britto.

De medewerkers maken zich zorgen dat de precaire situatie, het tekort aan personeel en middelen de zorg voor de cliënten beïnvloedt. Daarnaast leidt de werkdruk tot een toename van ziekteverzuim onder de medewerkers, wat op zijn beurt de kwaliteit van de zorg verder onder druk zet.

Recentelijk besloot het management om een eenheid in het zorgcentrum Mari Stella gedeeltelijk te sluiten. Hierdoor werden de patiënten van deze eenheid verspreid, wat de druk op de medewerkers, die al te kampen hebben met personeelsgebrek, verder verhoogt.

Het nieuws over de verhoging van het aantal bedden verhoogt de druk aanzienlijk en de bezorgdheid neemt verder toe, gezien de verschillende openstaande vacatures bij de stichting die niet effectief worden ingevuld.

De werknemers roepen het management en de overheid op om de bestaande problemen op te lossen die de kwaliteit van de zorg voor de ouderen al aantasten, voordat de capaciteit van de bedden wordt verhoogd, wat ernstige gevolgen zou kunnen hebben, niet alleen voor de medewerkers, maar ook voor de stichting en de zorgcentra.

Al vele jaren bestaat er een meningsverschil tussen de regering van Aruba en de directie van S.A.B.A. De regering heeft in het verleden aangegeven dat ze geen duidelijk zicht had op de financiële situatie van de stichting en hoe de publieke gelden worden beheerd. Daarnaast waren er meningsverschillen over de taken van de stichting. Deze discussie heeft onder verschillende kabinetten plaatsgevonden zonder tot een oplossing te komen.

Van overheidswege heeft minister van Ouderenzaken, Ursell Arends, besloten externe partijen in te schakelen om een grondig en uitgebreid onderzoek uit te voeren om zo de verschillen tussen de partijen op te lossen.

Volgens minister Arends is het rapport in een vergevorderd stadium en wordt verwacht dat het rapport tussen augustus en september klaar zal zijn.

Eind 2023 bereikten de regering, de Raad en vakbond SEPPA een akkoord dat het mogelijk maakte voor de regering om fondsen beschikbaar te stellen zodat S.A.B.A. achterstallige betalingen aan de werknemers kon voldoen.

Jacobs treedt af als leider van de Alliance, trekt zich voorlopig terug uit actieve politiek

(TheDailyHerald) – Silveria Jacobs, leider van de National Alliance (NA) en afzwaaiend lid van het parlement (MP), trekt zich voorlopig terug uit de actieve politiek en heeft haar functie als leider van de NA neergelegd. Ze zegt dat het "onrechtvaardig zou zijn om het leiderschap te behouden gezien het gebrek aan steun van de kiezers."

Haar ontslag gaat in op 19 september, het einde van haar termijn als gekozen MP over de afgelopen 10 jaar.

Jacobs, die sinds 2018 leider van de NA is, heeft haar zetel in het parlement niet behouden tijdens de tussentijdse verkiezingen op 19 augustus. Ze ontving ook minder stemmen dan nummer twee kandidaat Egbert Doran. De voorlopige verkiezingsresultaten

toonden aan dat Doran 361 stemmen kreeg (een daling van de 583 stemmen die hij in januari kreeg en de 865 in de verkiezingen van 2020), terwijl Jacobs 283 stemmen kreeg (veel minder dan de 467 die ze in januari kreeg en de 752 in de verkiezingen van 2020).

Jacobs maakte haar ontslag bekend in een persbericht dat maandag aan de media werd verstrekt. Ze sprak er ook over in een radioprogramma op PJD2 rond het middaguur. In het programma zei Jacobs dat ze voorlopig niet betrokken zal zijn bij actieve politiek.

Ze zei dat Doran, de plaatsvervangend leider van de NA, de rol van leider zal overnemen, wat de nodige tijd biedt voor een positieve overgang van leiderschap wanneer het nieuw gekozen parlement op 20 september bijeenkomt. Doran zal ook automatisch de fractievoorzitter van de NA in het parlement zijn.

Ze zei in haar persbericht dat ze na veel reflectie en overweging van het feit dat ze niet herkozen was, haar ontslag als leider van de NA op maandag 26 augustus aan het bestuur heeft aangeboden, met dankbaarheid voor de gelegenheid om te leiden.

Jacobs zei dat hoewel leiderschap wordt bepaald door het partijcongres, dit op korte termijn niet mogelijk zou zijn, vooral gezien het resultaat van de parlementaire verkiezingen van 19 augustus. Jacobs is van mening dat, hoewel de partij haar status als grootste partij behoudt, het onrechtvaardig zou zijn om het leiderschap te behouden gezien het gebrek aan steun van de kiezers. Het partijbestuur zal verder plannen voor het aankomende congres, zei ze.

Rechtssysteem Curaçao aangespoord om inspanningen voor inbeslagname van vermogen te versterken

(CuraçaoChronicle) – Het Openbaar Ministerie (OM) en de Curaçaose Politiekorps (KPC) worden aangespoord om hun focus op inbeslagname van vermogen—specifiek de confiscatie van criminele opbrengsten en goederen—te intensiveren door duidelijke en meetbare doelen in hun jaarlijkse plannen op te nemen. Deze oproep komt van de Raad voor de Rechtshandhaving (RvR) in een recent rapport dat hiaten in de handhaving en het beheer van de confiscatie van illegaal verkregen goederen belicht.

De RvR benadrukt de noodzaak voor meer specifieke en gerichte doelstellingen, ondanks het feit dat een algemeen strategisch beleid voor de inbeslagname van vermogen al is ontwikkeld door de Minister van Justitie. De Raad is van mening dat, hoewel dit strategisch beleid bestaat, het ontbreekt aan de nodige details en nadruk op het belang van de confiscatie van illegaal verkregen vermogen.

Gemiste Kans voor Duidelijkere Justitiebeleid

Volgens het rapport draagt de Minister van Justitie ook verantwoordelijkheid in deze kwestie. De Raad bekritiseert de afwezigheid van gedetailleerde doelstellingen in het Strategisch Beleidsplan Rechtspraak 2022-2025, wat volgens hen een essentiële kans mist om een krachtig signaal af te geven dat "misdaad niet loont." Misdrijven zoals drugshandel en mensenhandel, beide genoemd in het beleidsplan, zijn vaak financieel gemotiveerd. Een gedetailleerder ministerieel beleid, suggereert de Raad, zou rechtshandhavingsinstanties kunnen begeleiden in het begrijpen hoe cruciaal de inbeslagname van vermogen is voor het rechtssysteem en welke middelen moeten worden toegewezen om deze doelen te bereiken.

Zonder dergelijke richtlijnen bestaat het risico dat criminelen de illegale vermogensstukken uit hun misdrijven behouden. "Een duidelijke strategie voor inbeslagname van vermogen is nodig om ervoor te zorgen dat misdaad niet loont," benadrukt het rapport.

Vertragingen en Gebrek aan Vervolgacties

Het rapport wijst ook op aanzienlijke vertragingen binnen het OM bij de uitvoering van inbeslagnameprocedures. De verantwoordelijkheid voor het beheer van het inbeslagnameproces ligt bij de zaakofficier. Echter, tijdens interviews bleek dat het OM geen officier met een financiële achtergrond had om deze zaken te behandelen. Pas in de latere fasen van het onderzoek werd een nieuwe officier met financiële expertise aangesteld.

De RvR ontdekte ook dat het OM vaak niet handelt binnen de wettelijk vereiste tweejarige termijn na een rechterlijke uitspraak. Als gevolg hiervan moeten in beslag genomen goederen vaak worden teruggegeven aan de veroordeelde personen. "Dit is zeer ongewenst en ondermijnt de geloofwaardigheid van het gehele rechtssysteem," verklaarde de Raad, en waarschuwde dat dergelijke tekortkomingen de reputatie van het rechtssysteem ernstig beschadigen.

Hiaten in Gegevens en Toezicht

Een ander kritisch punt dat door de Raad wordt benadrukt, is het gebrek aan gegevens en adequaat gegevensbeheer. Hoewel de KPC enkele gegevens over in beslag genomen vermogen verstrekte, heeft het OM geen gedetailleerde cijfers ingediend. Het rapport merkte op dat het OM geen goed beheersinformatiesysteem heeft om de uitkomsten van inbeslagnamezaken vast te leggen en te volgen. De Hoofdofficier gaf toe dat het kantoor geen consistente statistieken over deze zaken bijhoudt. Dit gebrek aan gegevensbeheer, gecombineerd met de repatriëring van sleutelofficieren, betekent dat waardevolle gegevens verloren gaan, wat toezicht en verantwoording belemmert.

"Effectieve registratie is essentieel, niet alleen voor verantwoording, maar ook voor het waarborgen van de continue verbetering van het rechtssysteem," aldus het rapport. De Raad beschouwt het ontbreken van gestructureerde gegevensverzameling en de afhankelijkheid van informele schikkingen in veel gevallen als ernstige tekortkomingen.

Tweede Kamer bezorgd over financiële problemen bij Curaçao Medical Center

(CuraçaoChronicle) – De financiële problemen bij het Curaçao Medical Center (CMC) hebben zorgen gewekt in de Tweede Kamer.

De Kamerleden Faith Bruyning en Daniëlle Jansen van de partij Nieuw Sociaal Contract (NSC) hebben schriftelijke vragen ingediend. Deze zijn gericht aan de staatssecretarissen Karremans (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) en Szabó (Digitalisering en Koninkrijksrelaties) over de rol van de Nederlandse regering in het aanpakken van deze crisis.

Ze willen verduidelijking over welke vormen van eenmalige en structurele financiële steun door Nederland worden overwogen om het CMC te ondersteunen.

De vragen van de Kamerleden zijn ingegeven door het artikel getiteld "Gezondheidszorg op Curaçao op het punt van instorten: 'Een rekening voor Nederland is onontkoombaar'", gepubliceerd in het Financieel Dagblad, dat de voortdurende financiële problemen bij het CMC sinds de opening in 2019 belicht.

Het ziekenhuis kampt met oplopende tekorten, wat de relatie met de Curaçaose regering onder druk zet.

